

DIRVA (THE FIELD) LITHUANIAN WEEKLY

Published every Friday in Cleveland by the
Ohio Lithuanian Publishing Co.
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

MANAGING EDITOR—K. S. KARPIUS

Entered as Second-Class matter Decem-
ber 6th, 1915, at the Cleveland Postoffice
under the Act of March 3, 1879.

The only National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the
80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

DIRVA (THE FIELD)

SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išleidžia Penktadieniais Clevelande
Ohio Lietuvių Spaudos Bendrovė

Metinė Prenumerata:
Suvienytose Valstijose \$2.00
Kanadoje ir Meksikoje \$2.50
Lietuvoje ir kitose šalyse \$3.00

D I R V A

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

No. 39

KAINA 5c.

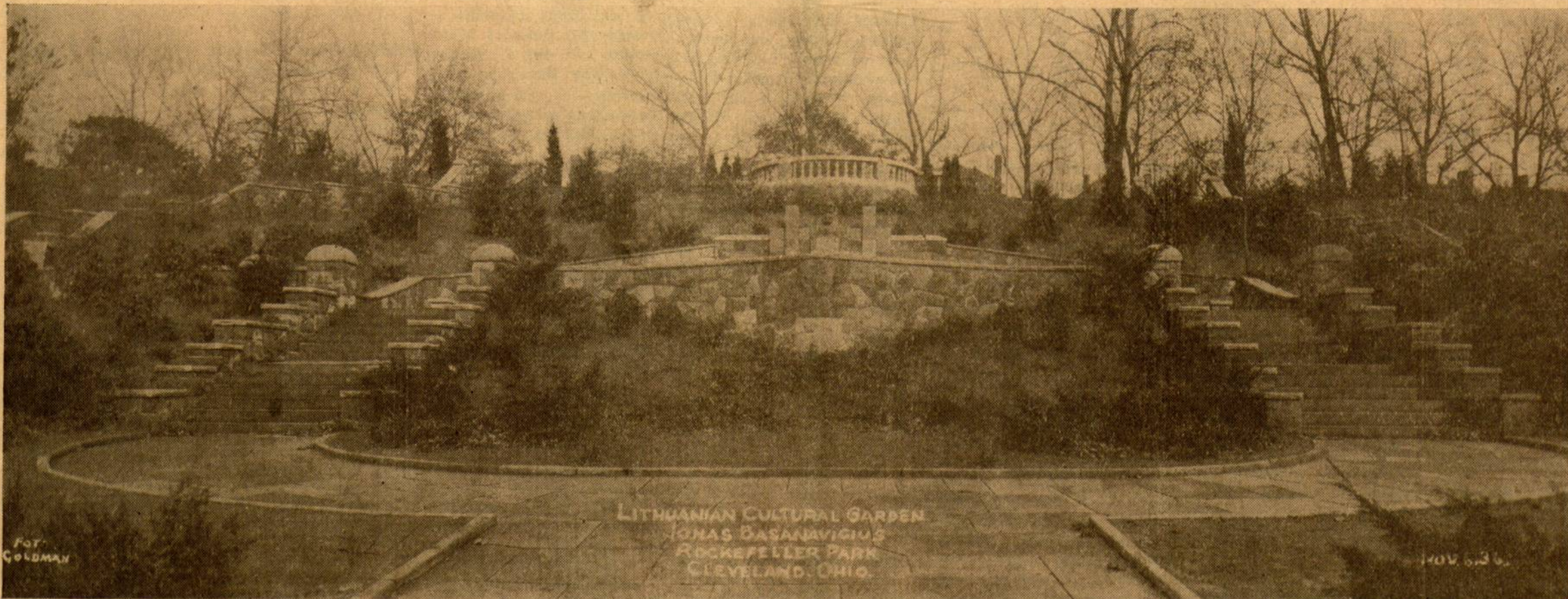
CLEVELAND, OHIO RUGSĖJO-SEPT. 30, 1938

47

23-ti Metai (23rd Year)

Dr. V. Kudirkos Paminklo Atidengimo Išskilmė Clevelande Spalių 2

EKSTRA! Svarbiausi išskilmių programo dalis bus transliuojama per radio stotį WCLE (610 kylc.) nuo 2:00 iki 2:30 po pietų, iš Clevelando (Žiur. p. 4, 5, 8)

Clevelando Lietuvių Kultūrinio Darželio vaizdas — apatinė dalis, kur matosi Dr. Basanavičiaus paminklas ir Gedimino Stulpai. Viršutinėje dalyje stovės Kudirkos ir Maironio paminklai.

DARBAI IR DARBININKŲ ŽINIOS

GAMYBA DIDĖJA. Detroit, Mich. — Pirmą kartą šymet, Rugsėjo mėn., pradėjo didėti automobilių gamyba. Praeitą savaitę pagaminta 25,254, pernai tą pat savaitę pagaminta 23,222. Tikima dar žymesnio gamybos padidėjimo.

PLIENO dirbtuvės dirba daugiau, bet laukia padidėjimo automobiliams plieno užsakymų ir tada jų darbai pakils dar aukščiau. Dabar plieno dirbtuvės dirba su apie 48 nuoš. normalio. Šymet buvo nupuolę iki žemiau 30 nuoš. normalio.

STREIKAS. New York. — Nubalsavo streikuoti keli tukstančiai trokų vežikų, kas suparaliziavo mieste visus išvežiojimo darbus.

Mayoras La Guardia sušaukė unių vadus ir darbavus taikymuisi. Streikas paliečia 15,000 vežikų ir jų padėjėjų.

BALSAVO UŽ STREIKĄ. Chicago. — Geležinkeliečių brolijos 19-ko unių viršininkai praneša jog geležkelių tarnautojai nutarė veik vienbalsiai streikuoti jei geležkelių kompanijos mažins jiems algas nuo Spalių 1 d. kaip pasiryžę daryti. Ta brolija turi 928,500 narių.

Žinoma, sulyg darbo įstatymo streikas negali kilti tuoju, iki nebus užvesta taikymosi derybos.

SUSTREIKAVO. Evansville, Ind. — Sustreikavo apie 700 Plymouth automobilių sustatymo darbininkai, unijos vadams nepavykus su kompanija susitarti alga klausime.

Del to turėjo sustoti dirbę viso 2200 darbininkų.

Hitleris Apramintas; Pradėta Tarybos

MUSSOLINI PAKVIESTAS TARPININKU.
Čekoslovakija ir Rusija Visai Nekviestos.

Londonas, Rugsėjo 29. — Vakar prieita sutarimo sušaukti keturių didžiųjų valstybių — Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos premjerų konferenciją, kuri šiandien ir susirinko Vokietijoje, Munchi, išrišimui Čekoslovakų - Vokiečių gresiamo karo klausimo. Atvyko Chamberlain, Daladier, Hitler, ir Mussolini, kuris buvo prikalbintas būti tarpininku, kaip daugiausia įtakos turintis į Hitlerį.

Hitleris ir jo padėjėjai labai mielai priėmė šitokį patvarkymą, nes matyt jie nenori kariauti, ir žinodami kad niekas nenori karo bandė savo riksmu gąsdinti visus ir tuomi atsiekti savo užsibrėžimo.

Hitleris tuoju pareiškė apsidžiaugimą ta konferencija ir pasitikėjimą kad reikalaš busias išspręstas atitinkamai.

Mussolinį prie to prikalbino Chamberlain, Daladier ir Prez. Roosevelt, kuris buvo jam pasiuntęs asmeniško turinio telegramą.

Tuo budu Europa laikinai atitraukiama nuo karo pavojaus briaunos.

Ši konferencija gali greitai nutrukti Hitleriui pastatius daugiau reikalavimų, arba privesti prie žymių pakeitimų Europos politiškos ir geografinės padėties ir nustatymo taikos ilgesniam laikui.

Tarpininku pakvietimas Mussolinio pastiprina Vokiečių pusę, nes jis nuolat viešai skelbė stosiąs Vokiečių pusėje.

Konferencijon nepakviesta Rusija ir pati Čekoslovakija.

Sudetija be abejo turės but prijungta prie Vokietijos, kaip buvus Austrijos dalis.

Sudetija gal but paims laikinai savo globon tarpautinė milicija.

Iki dalykai neišsprendę, didžiųjų valstybių kariuomenės bus paruoštos karui.

Visas pasaulis, ypač Europa, nudžiugo šitokiu karo pavojaus atslugimu, kad ir laikinai.

Iš Čekijos eina gandai bus Prez. Beneš atsistatydinęs.

LENKAI DARO TĄ PAT KĄ KĖSINOSI PRIEŠ LIETUVĄ

Tesčėn, Rugs. 28. — Iš Čekoslovakų nelaimės užgeidę pasinaudoti Lenkija: Lenkai pradėjo skelbti jog Spalių 1 d. pulsia Tesčėno Sileziją, Čekų valdomą, ir prisijungsią ją sau.

Tuo budu Lenkai nori sudaryti savo "smarvę", kad didžiųjų valstybių galvų konferencija imtų prašyti juos nepulti Čekoslovakijos ir gražumu pasiulytų tą už užsigeistą mažą teritorijos dalį.

Tesčėn, Čekija. — Lenkam keliant reikalavimus atgauti po Čekija esančią mažutę dalelę jų žmonių, sukurstyti Lenkai pradėjo kelti trukšmus. Čekai ėmė juos malšinti, ir bėgančius per sieną į Lenkiją keturis nušovė, keliolika sužeidė.

PREZ. ROOSEVELT RAGINA VENGTI KARO

Washington, Rugs. 26. — Prez. Roosevelt išleido atsargiai apgalvotą, rimtą, pilną žmoniškumo ir nurodantį į taikos svarbą ir karo žalingumą atsisaukimą į Hitlerį ir Benešą, ragindamas vengti karo ir tęsti nesuderinimo rišimą tarybų keliu.

"Varde 130 milijonų Suvienytų Valstijų žmonių ir vardan žmonijos visur, aš nuosirdžiai prašau jūsų ne nutraukti derybų vedančių prie taikos, teisingo ir konstruktivo klausimo išsprendimo. Aš pakartojau, iki tarybos tęsis, skirtumai gali buti išrišti. Bet kartą jas nutraukus, protas pašalinamas ir išsivirauja jiega. O jiega nepateikia išvadų ateities žmonijos gerovei."

Roosevelto telegramą užgyrė suinteresuotos valstybės ir juo nudžiugo visos tautos. Visos sveikino Rooseveltą už tai.

Tik Hitleris atsiliepė vėliausia, ir vėl kaltino Čekoslovakiją ir įrodinėjo kad tik nuo Čekų priklausio taika arba karas.

Iš to Hitlerio atsakymo buvo suprasta kad jis vis savo Vokiečius į Čekoslovakiją nelaukdamas nei savo nustatyto termino, Spalių 1 dienos.

Rugsėjo 27 d. Prez. Roosevelt, gavęs Hitlerio atsakymą, pasiuntė jam paskirai kitą telegramą, nurodinėdamas kad taikos palaikymas priklauso nuo jo. Roosevelt tikrina Hitleriui

kad dalykas neina apie padarytas klaidas ir skriaudas praityje, bet apie "pasaulio likimą šiandien ir rytoj."

Prezidentas tą savo antrą telegramą Hitleriui pagamino taip staigai ir netikėtai kad išrodė jog Amerika žada buti tarpininku nesuderinimo sprendime.

Roosevelt siulo tuoju pradėti taikymosi tarybas kurioje neutralinėje Europos šalyje.

(Daugiau žinių šiuo klausimu telpa ant 3-čio p.)

KINŲ - JAPONŲ KARO ŽINIOS

Šanghai, Rugs. 28. — Japonai vietomis turėjo pasisekimų prieš Kinus. Paskutiniu laiku Kinai praneša nukirtę Japonų kariuomenės dalį jai einant nuo Juicang per kalnus centralinės Kinijos fronte.

Kinai išmušę 1,700 Japonų ir paėmę daug karo grobio.

88,000 AMERIKONŲ EUROPOJE

Washington, D. C. — Iškilus Europoje karo pavojui, iš nekurijų šalių pradėta raginti Amerikos piliečius išvažiuoti. Valstybės Departamentas sulyg išduotų pasų sprendžia kad karo pavojaus ruošte esama apie 88,000 Amerikos piliečių. Ta skaitlinė neapima tų kurie šiomis dienomis jau susigrūdę uostuose laukia savo laivų išplaukimui Amerikon.

SUV. VALSTIJŲ išdas skelbia kad nuo Liepos 1 d. deficito turėjo 750 milijonus dolarių.

KAIRIEJI PALEIS NAMON KITŲ ŠALIŲ SAVANORIUS

Barcelona. — Ispanų kairiųjų karo vadovybė skelbia kad nuo šių metų pabaigos pradės siųsti atgal į Ameriką ir kitas šalis kairiųjų eilėse esančius kitų šalių kariautojus.

Su jais turi daug vargo, jie visticiek nieko nepagelbėjo. Kairieji prarado veik visą šalį.

Gražinimas s v e t i m š a l i ų bus atliktas į tris mėnesius. Kairieji sako naudosis savo parengtais jaunais kareiviais.

Rugsėjo 28 d. Gen. Franco kariuomenė pradėjo puliti kairiųjų pozicijas Ebro upės fronte, kaip tik apsisotojo lietingas oras.

Sukilėliai užėmė kelias kairiųjų pozicijas.

DINGO. Maskva. — Sovietų lakunės trys moterys darė toluo skridimą, bet kelionėje jų radio sustojo veikęs ir jų likimas nežinomas.

NAUJI TILTAI. Krosnos Kalvarijos plento ruože Kelių Valdyba šymet pastatė ir tebestato daug naujų betoninių tiltų. Iki šiol tiltai buvo mediniai, statyti prieš keliolika metų.

NUPIGINA TRAŠAS. Lietuvos vyriausybė, suprasdama ir įvertindama mineralinių trašų vartojimo svarbą laukų ir žalienu trešimui ir norėdama tuo pakelti derlių, nutarė šių metų rudens sėjai visas mineralines trašas atpiginti, pasiimdama apmokėti mineralinių trašų išvežiojimo po Lietuvą išlaidas. Taigi šio rudens sėjos reikalams visi Lietuvos ukinkai gaus visas mineralines trašas žymiai pigiau.

IŠ LIETUVOS LAIKRAŠČIŲ

KLAIPĖDOS UOSTAS pernai davė 1,505,643 litų pajamų. Tai buvo pirmi metai kai uosto pajamos didesnės už jo išlaikymo išlaidas.

STIKLINIAI TELEFONO AUTOMATAI. Prahoje, Čekoslovakijoje, įrengta stikliniai telefono automatai. Dabar, pagal Pašto valdybos parengtą naujų telefono automatų būdėlių projektą, tokius stiklinius telefono automatus numatoma įrengti ir Kaune. Budėlių sienos bus stiklinės.

ALAUŠ SUVARTOJIMAS Lietuvoje šymet padidėjo. Per septynis pirmus šių metų mėnesius pagaminta daugiau: alaus 71 nuoš., degtinės 14 n., arbatžolių išsivartota 10 nuoš. ir tabokos perdirbta 7 nuoš. daugiau. Degtukų fabrikai pernai metų pradžioje nedirbo, šymet dirbo pirmą pusmetį, o Liepos mėnesį nedirbo.

Degtinės gėrimui parduota 12 nuoš. daugiau, spirito susisiekimo ir pramonės reikalams suvartota 11 nuoš. daugiau kaip pernai.

RADIO PROGRAMAI DARBININKAMS. Lietuvoje įvesta darbininkų radio programai. Jie dabar pertvarkomi ir pagyvinami. Be aktualių naujienų ir Darbo Rumų veiklos žinių, programose bus leidžiama pasiiekti ir atskiriems provincijos darbininkų kultūriniais klubams su savo artistais ir programu.

DURPĖS LIETUVOJE TAUPO MISKUS. Pernai Lietuvoje naudojimas durpių kurinimui išvadavo 1,200 hektarų miško. Durpės gaminamos rankomis, bet jau labiau pradeda įvesti ir elektros pagalbą, mašinomis.

PENNSYLVANIJOS PITTSBURGH ROCHESTER, N.Y.

Allegheny Apskritis Sukaktuvių Išlilmės Baigėsi

Kuomet Europoje naukias dangus ir karo kanuolės dunda šian ir ten pranašaudamos karo nelaimę, Pittsburghas ir Allegheny apskritys surengė milžinišką parodą pažymėjimui 150 metų šios srities gyvenimo taikaus progreso.

Išlilmės šių 150 metų sukaktuvių minėjimui tęsėsi 22 dienas. Paskutinė diena, šeštadienis, rugsėjo 24, buvo atžymėta milžinišku parada, kurioje dalyvavo ir kitų tautų šio miesto ir apylinkės gyventojai.

Sutarė Ligoninės Statymui

Pittsburgho miesto taryba galutinai sutiko ant sumos už kokią bus statydamas nauja miesto ligoninė. Sveikatos direktorius buvo reikalavęs tam tikslui skirti net \$2,350,000, bet galiausiai susitaukta ant \$1,928,000 sumos.

Viešų darbų administracijos bus prašoma pridėti 45 nuoš. ligoninės kaštų sumos. Kitą dalį turės sukelti miesto valdyba.

PAJIEŠKOJIMAI

Lietuvos Konsulatas Chicagoje pajieško sekančių asmenų:

Bartulis ar Bertulis, Jurgis, iš Lietuvos išvyko apie 1885 m., gyveno New Yorko apylinkėse iki persikėlimo Chicagoje apie 1900 m. Ar jis tebėra gyvas ar jau miręs, gimines žinių neturi.

Chmieleuskas Julius, sunus Antano, gimęs 1877 m., Nausėdžio k., Panevėžio ap. Gyveno Columbus, O.

Ciečkauskas Leonas, iš Kuršų, šiaulių ap. Sakoma mokėsi Valparaisio universitete.

Grikavičius Jeronimas (Harry Grisco), gyveno Aberdeen, Wash.

Jakstonis Augustas, gyveno Chicagoje, Bridgeporto kolonijoje; gimęs Morkunskio vnk., Ukmergės ap. Sakoma karo metu buvęs Amerikos kariuomenėje.

Linkus Jurgis paskiausiai gyveno Detroit, Mich. Ilgą laiką tarnavo Amerikos kariuomenėje.

Lipsnis (Lineikis) Julius, iš šiaulių, Amerikon atvyko prieš didįjį karą, neva gyveno Montreal, San Francisco ir kitur. Gimines neturi žinių ar dar gyvas ar miręs.

Pečkauskai Antanas, Petronėlė (po vyru Pajautienė) ir **Pranciška** (po vyru Žuraitienė). Prieš 30 metų atvyko Amerikon, apsigyveno Kenosha, Wis.

Sevickas, Vladas, kilęs iš Piliakalnio km., Trakų ap. Apie 49 metų amžiaus. Gyveno New Britain, Conn., vėliau Clinton, Ind., kur dirbo kasyklose.

Jieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji teiksis skubiai atsiliepti į Konsulatą. Atsiliepiamas bus nuoširdžiai įvertintas.

Lietuvos Konsulatas, 100 East Bellevue Place, Chicago, Illinois.

JIESKAU APSIVEDIMUI vyro tarp 40 ir 50 m., rimto, blaivaus, apsišvietusio, Amerikos piliečio, turi mokėti valdyti automobilį ir susikalbėti angliškai. Aš turiu biznį, pinigai nereikalingi. Vietiniai gali atsiliepti susipažinti, iš kitur gali rašyti laiška. (39) Ona Gerbutavičienė 6718 St. Clair Av. Cleveland, O.

JIESKOMAS Juozas Banionis, seniau gyveno Clevelande, išvažiavo Chicago. Pavojaingai susirgo jo brolis Jurgis, šia neturi jokių giminių. Atsiliepti pas: J. Šimanskas 1905 Hamilton Ave. Cleveland, Ohio

LANKYSIS MJR. S. NARUŠIS

Spalių 8 d., nuo 7 val. vakare, vietos Lietuvių parapijos salėje kalbės Lietuvos svečias, Mjr. S. Narušis. Jis sutiko užsukti į mūsų koloniją grįždamas iš vakarų ir pasakys įdomią kalbą apie Lietuvos kariuomenės praeitį nuveiktus darbus ir jos dabartinę tėvynės saugojimo užduotį.

Rochesterio ir apylinkių Lietuviai, pasinaudokim šia nepaprasta proga, atsilankykim išgirsti Lietuvos aukštą karininką. Jis įdomiai papasakos mums apie tėvynės narsų gyvenimą kareivėlių gyvenimą. Tai pirmutinė tokia proga mums Rochesteriui turėti Lietuvos, mūsų kariuomenės, aukštą karininką. Prakalboms inėjimas visiems nemokamai. Ant. Žiemys.

DETROIT, MICH.

PAVYZDINGOS VESTUVES

Rugsėjo 25 d., šv. Antano parapijos bažnyčioje per sumą Kun. I. F. Boreišis suteikė moterystės sakramentą jaunai Lietuviškai porelei, S. Baibokui su Ona Steponaiciute. Ši porelė užsitaravo daug gražių linkėjimų žengiant į naują savistovį gyvenimą. Jie gyvendami prie savo tėvų laikėsi Lietuviškoje dvasioje, abu prigulėjo prie parapijos choro ir dalyvavo Lietuvių jaunimo veikime. Jaunų savo draugų buvo mylimi. Taigi jų šliubo susirinko pažūrėti daug žmonių. Bažnyčia buvo gražiai išpuošta. Kun. Boreišis pasakė gražų pamokslą, kaip gražu matyti kad savas su savo kuria šeimyninio gyvenimo židinį; iš to džiaugiasi jų tėvai ir jų Lietuviai draugai.

Parapijos choras, kaip savo nariams, jaunavedžiams gražiai per šliubą giedodavo.

Vestuvių puota atsilbuvo salėje ant 24-tos gatvės ir Michigan ave. Puotoje dalyvavo Kun. Boreišis ir jaunavedžių gimines iš Clevelando, Chicago ir kitų miestų. Virš porai simty svečių laikas linksmai pralėjo dainuojant, šokant ir juokaujant. Visi linkėjo jaunai porelei daug saulėtų gyvenimo dienelių.

Jaunavedžiai po vestuvių išvažiavo "medaus mėnesį" praleisti Niagara Falls ir kitur.

SVEICIAVOSI. Dvi savaites laiko svečiavosi pas savo gimines T. Pranskunaitė iš West Virginijos. Viešnia labai įdomiai pasakojo apie vietinių Lietuvos gyvenimą, res pirmą kartą lankėsi šiame mieste. Viešnia yra piešėja, taigi čia lankė muzėjus ir piešimo studijas. Detroitiečiams ji daug ko papasakojo apie Lietuvos angliakasių gyvenimą.

Visus Matės.

MOKSLININKAI, tam tikru prietaisu, neseniai pasikabino raudono molio iš Pacifiko dugno, pustrėčios mylios želmėse.

MOKSLUI yra žinoma apie 750,000 įvairių rūšių vabalų ir vabalėlių. Amerikoje jie sunaikina apie 10 nuoš. mūsų maisto. Kirminai vadinami boll weevil sumažina Amerikos vatos derlių 15 nuošimčių.

Jonas Tareila "Dirvos" Agentas

Conn. valstijoje "Dirvos" premeratas užrašo žinomas tučninkas Jonas Tareila, kreipka prie jo 826 Bank Street Waterbury, Conn.

Baisus Uraganas Naujojoje Anglijoje

SIULO KEISTIS POILSIAUJANČIU JAUNIMU

Jau buvo rašyta kad Kaune lankėsi vienuolikos Amerikos studentų ekskursija. Jų visų kelionė yra studijinė. Jie buvo atstovai didelės jaunuomenės turizmo organizacijos, kuri turi kelis milijonus narių iš studentijos, moksleivijos ir šiaip jaunuomenės tarpo.

Amerikoje sąjunga turi visuose miestuose savo turistinius namus, viešbučius, kuriuose keliautojai randa visus patogumus, patarnavimą, ir už tai labai pigiai moka.

Dabar ta sąjunga rupinasi įsigyti jūrinių laivų, kuriais saugoti narius galėtų važioti per Atlantiką į Europą. Jie apskaičiuoja kad sąjungos nariams kelionė savo laivais į Europą atsieis nedaugiau kaip 60 dolarių. Sąjungos nariai po kraštą keliauja dažniausia dviračiais. Atvykusieji į Lietuvą visi jaunuoliai turėjo savo dviračius. Jie dviračiais apvažinėjo Daniją, Norvegiją, Švediją, Suomiją, Estiją, Latviją ir Lietuvą. Laivais ir kitomis susisiekimo priemonėmis labai retai naudojasi, tik esant būtinam reikalui.

LIETUVA PATIKO

Atvykusiems svečiams Lietuva padarius simpatiško ir gražaus krašto įspūdį. Jie esą tikri kad Lietuva patiksanti turistams Amerikos jaunuolių, jų sąjungos nariams, kurie tikrai turėsia į Lietuvą atvykti. Jų visa kelionė, kaip sakytą, studijinė. Sąjungos atstovai susipažysta su krašto tvarka, susisiekiu, pragyvenimo sąlygomis, studijuoja ar verta į tą kraštą vykti, ką galima matyti, kas jaunuomenėi būtų ne tik įdomu bet ir naudinga matyti.

Amerikos jaunuomenė Lietuvoje randa daug ko įdomaus. Iš atvykusiųjų tarpo busia ruošiami ekskursijų vadovai. Del to, jie užprašė paruošti trumpesnius ir ilgesnius kelionės po Lietuvą maršrutus, pragyvenimo sąlygas, nurodyti visus formalumus.

Turizmo Draugija juos priėmė, parodė Kauną ir kai kurias įdomesnes Lietuvos vietas, su jais susitarė dėl sąjungos ekskursijų priėmimo, pasisąžėjo paruošti prašomus maršrutus.

SIULO KEISTIS JAUNUOMENE

Amerikiečiai atstovai taip pat pasiūlė kitai vasarai pasikeisti atostogaujančią jaunuomenę. Jei Lietuvoje būtų priimtas atitinkamas Amerikos jaunuolių skaičius su visu išlaikymu vasaroti, toks pat skaičius Lietuvių galėtų vykti atostogų į Ameriką.

Lietuvos Turizmo Draugija tuo reikalu tarsis su atitinkamomis įstaigomis ir, galima tikėtis, ateinančiais metais bus pradėta pasikeisti vasarojančių jaunuolių.

Idomu paminėti kad atvykusieji Amerikos jaunuoliai visų pirma sutiktus Lietuvius ėmė klausinėti apie dabartinius santykius su Lenkais. Sakėsi, jie apie Lietuvą nebuvę anksčiau girdėję arba labai retai girdėję. Tik po Lenkų ultimatumo, kai Amerikos visa spauda rašė apie Lietuvą, jie Lietuva susidomėjo ir dabar esą linkę kad ta jų žodžiais tariant, kraštą turėję progos asmeniškai pažinti ir kad galėsią parodyti savo gausiems bičiuliams daug puikių atsiminimų iš Lietuvos papasakoti ir pakatinti kitus Lietuvius aplankyti. L.A.

J. A. Urbonas

"Dirvos" Agentas Daytone 534 Michigan Av. Dayton, O

TRUMPOS ŽINIOS

(IŠ MUSŲ LAIKRAŠČIŲ)

• WEBSTER, Mass. — Rugsėjo 21 šiautęs viesulas Naujojoje Anglijoje sunaikino Lietuvių katalikų kolegijos Marianopolio dalis. Visiškai nusiauvė parką, nepalikęs nei vieno medžio. Apgriovė arba visiškai sunaikino keletą pastatų. Nuostoliai labai dideli.

• BROOKLYN, N. Y. — Šiominis dienos Dariaus-Girėno Lituanikos Klubas Kpt. P. Jurgėlos patarimu sukėlė reikiamą sumą pinigų nupirkti Lietuvai kariuomenei dviejų šautuvų. Vieną šių šautuvų dovanuoja 4 pėst. Lietuvos Karaliaus Mindaugo pulkui Panevėžyje, o antrą 6-tam pėst. Pilėnų Kunigaikščio Margio pulkui Klaipėdoje.

— Spalių mėnesį į Lietuvą išvyksta Brooklynietis Kestutis Janulis, kuris gavo stipendiją į Vytauto Didžiojo Universitetą studijuoti Lituanistiką. Janulis Amerikoje studijavo žurnalistiką, bet žinias pagilinti važiavoja Lietuvon.

— Rugsėjo 15 d. Brooklyn, karalienės Angelių parap. salėje buvo sušauktas apylinkės chorų vedėjų ir jų atstovų susirinkimas tikslu sudaryti bendrą Brooklynio apylinkės chorų sąjungą. Sumanymas priimtas ir valdyba išrinkta, kuri pradės veikti ruošdama sąjungtų chorų koncertus ir dainų šventes.

• NEW YORK City. — Rugsėjo 22 d. švedų Amerikos Linijos laivą Drottningholm į Ameriką grįžo Jonas Valaitis. Lietuvių radio programų vedėjas ir buvęs Vienybės redaktorius. Kartu atvažiavo iš Kauono buvęs Musų Krašto redaktorius K. Obolėvičius, kuris nori susipažinti su Amerikos Lietuvių gyvenimu ir spauda.

— Rugsėjo 21 d. laivą Queen Mary į Lietuvą išvyko p-lė Magdalena Avietėnaitė, Lietuvos komisarė New Yorko Pasaulinei parodai, ir architektas Alg. Šalkauskas. Jie buvo atvykę susipažinti su Lietuvos paviljono įrengimo reikalais Parodoje.

• BUENOS AIRES, Argentina. — Argentinos Lietuvaitė p-lė Ursulė Černius parašė Ispanų kalboje ir išleido knygą "Metodo Moderno y Facil, Sistema".

• NEW KENSINGTON, Pa. — Rugs. 28, SLA. 192 kuopos piknikė be kitų įvairumų buvo išrinkta gražuolė. Ši garbė teko p-lei Agnei Junastytei.

• CHICAGO, Ill. — P-lė Josefina Stanaftis pasekmingai laimėjo Illinois universiteto muzikos skyry. Ji skyriui mokinosi su p-le Birute Sarpalūte, komp. Sarpalūte duktere.

— Jaunų Sandariečių choras Chicagoje pradėjo savo rudeninį veikimą.

• RACINE, Wis. — TMD. centro raštininkas atsisaukia į T.M.D. kuopas ir narius mirti Spalių 9-tą, Vilniaus užgrobumo dieną.

• SO. EASTON, Mass. — Sandaros apskrities imasi rudeninio sezono darbų. Tarp kitų dalykų numatyta surengti pramogą, į kurią kvies kalbėti S. E. Vitaitį, Vienybės redaktorių iš Brooklyn.

• RIO DE JANEIRO, Brazilija. — Ministras Aukštuolis budamas Rio de Janeiro kalbėjo su Brazilijos užsienio reikalų ministru, kuris pažadėjo laike trijų-keturių mėnesių įsteigti Brazilijos pasiuntinybę Kaune.

ŽUVO ARTI 1,000 ŽMONIŲ

NEW YORK. — Baisus uraganas kas rugsėjo mėnesį išsivysto Karibijos jurose, tarp Pietų Amerikos ir Vakarų Indijos salų ir eina šiaurėn, viską naikindamas ir žudydamas.

Pereitą savaitę toks uraganas atušė šiaurėn Atlantiko vandeniu ir į sausumą pasuko ties New Yorku. Viskas kas jo kelyje pakliuvo buvo griauinama, laužoma, naikinama.

Nuo Long Island'io šiaurėn per Connecticut, Rhode Island, Massachusetts ir kitas valstijas ir savo galą gavo Kanadoje.

Rhode Island valstija, mažiausia Amerikos valstija, praradė didžiausius nuostolius — užmušta 257 žmonės; Massachusetts žuvo 129, Connecticut — 78, New Hampshire 12 ir Vermont — 5. Tai tik žinomi. Maroma kad su nežinomais žuvusiųjų skaičius pasieks apie 1,000.

Tose valstijose nuostolių padaryta už apie \$200,000,000.

Tarp žuvusių yra keli ir lietuviai, bet labai mažai. Lietuvių tose valstijose gyvena tik keliai, taigi nukentėjo jų nuosavybės, ukės, namai, bizniai, ištaigos.

Nukentėjusiuose miestuose žmonėms gelbsti Raudonasis kryžius.

KITŲ URAGANŲ NUOSTOLIAI

Pastarų keliųolik metų uraganai kurie palietė Šuvenijas Valstijas buvo šie:

Rugsėjo 18 d., 1926 metais, peršlavė per rytinę dalį Floridos, Alabama ir Mississippi valstijas, žuvo 370 žmonių, kiti 6,000 sužeista, 18,000 šeimų liko be namų.

1928 metais audra peršlavė Vakarų Indijas. Užmušė 60 ant Leeward salos; 660 ant Guadeloupe salos; 290 ant Puerto Rico, ir apie 2,500 Kuboje. Trys metai atgal, Rugsėjo 2 d., Floridos galo salose audra pražudė 300 žmonių. Trys savaitės vėliau Kuboje užmušė 35 žmones, bet praėjo pro Floridą nepasiekus.

Rugsėjo 3, 1930 metais — San Domingo respublikoj užmušta 2,000, 20,000 liko be namų. Nuostoliai \$40,000,000.

Rugsėjo 11, 1931 — Britiška Honduras, apie 400 užmušta.

Kovo 24, 1932 — vėtra perėjus per Tennessee, Alabama ir Georgia valstijas užmušė 300 žm.

Rugsėjo 27, 1932 — Virgin salose užmušta 15; Puerto Rico 245. Nuostoliai \$30,000,000. Gruodžio 16, 1932 — Kuboje audros užmušta 1,000.

Rugsėjo 16, 1933 — Meksikoje užmušta 67.

Rugsėjo 19, 1936 — šiaurvakarinėse valstijose užmušta 10. Be to, šią vasarą Suv. Valstijose buvo kelios audros, kuriose žuvo keliolika žmonių ir padaryta dideli nuostoliai.

Kovo 16 — Tornada Illinois, Mississippi, Alabama, Tennessee, Arkansas, Iowa, žuvo 22.

Gegužės 15 — Audra New York'e ir Naujojoje Anglijoje, užmušta 7.

Liepos 15 — audra vidurinėse Atlantiko valstijose.

Liepos 23-26 — Naujojoje Anglijoje žuvo 12 žmonių; padaryta dideli nuostoliai.

• PASAULINĖ PARODOJ

kuri įvyks New York'e 1939 m. bus įrengta visoki sveikatos aprūpinimo parankumai, nuo o'ršto įsibėrėjimo iki netikėto žindymo. Tokių sveikatos patarnavimų stočių bus 10, su apie 190 slaugių, 10 motorinių ambulanų ir kitais reikalingais įrengimais.

Ir jūsų gimines Lietuvoje ir kitur męgs "Dirva" — tik išrašykite ją jiems: \$3 metams

MIRIMAI

MIRĖ AMERIKOS LIETUVIAI

JAU MIRĖ 2600 IŠEIVIAI LIETUVIAI

Nuo įvedimo šio skyriaus, per 20 mėnesių, įskaitant šį numerį, čia sužymimų mirusių Lietuvių skaičius pasiekė 2600 asmenų.

MIRĖ KUN. ALEKS. BUBLYS

Rugsėjo 23 d., šv. Juozapo ligoninėje, Reading, Pa., mirė Marijonų Vienuolijos kunigas, Aleksandras Bublys. Jo kunas išvežtas į Chicago, pašarvotas Aušros Vartų parapijos klebonijoje. Palaidotas trečiadienį, Rugsėjo 28. Kun. Bubliko gyvastį pakirto vėžio liga.

ČEIKUS Vladas, 23 metų, priegėrė Michigan ežere Rugsėjo 5, Chicago, Ill. Gimęs Harrisburg, Ill.

SVIEŽAUSKAS Juozas, 78 m. mirė Rugsėjo 29 d. Omaha, Nebr. Gimęs Kretingoje. Amerikoje išgyveno 46 metus.

RAKASIUS Juozas, 57 metų, mirė Rugsėjo 12, Chicagoje.

— Kartino par., Gargždų k. Amerikoje išgyveno 31 metą.

MARTINKIENĖ Ursulė (Zerbaitė), sulaukus senatvės mirė Rugsėjo 10, Chicagoje. Gimus Kvedarnos parapijoje. Amerikoje išgyveno 37 metus.

KAMARAUSKAS Kristupas, pusamžis, mirė Rugsėjo 5, Chicago, Ill. — Švenčionių ap., Daugeliškio par. Trečių Degučių k. Amerikoje išgyveno 29 metus.

JUKNEVIČIUS Petras, 45 metų, pasikorė policijos nuovadoje Rugsėjo 5 d., Chicagoje. Buvo areštuotas už įvažiavimą į grabę.

EIDUKAITIS Jonas, 57 metų, mirė Rugsėjo 7, Chicagoje. Gimęs Suvalkijoje.

BERNADISIUTĖ Juozapina, 14 metų, mirė Rugsėjo 8 d. Chicagoje. Gimus Cicero, Ill.

ZILINSKAS Kazys, 87 metų, mirė Rugsėjo 29 d., Rockford, Ill.

IVANAUSKIENĖ Ona, 83 metų, mirė Rugsėjo 21 d., Rockford, Ill.

KISIELIUS Kazys, 55 metų, mirė staigiai Rugsėjo 4 d., Rockford, Ill.

KLORIEENĖ Adele, pusamžė, mirė Rugsėjo 9 d., Chicagoje. — Surviliskio par., Miginų k. Amerikoje išgyveno 33 metus.

ZVIRBLIENĖ Barbora, pusamžė, mirė Rugsėjo 13 d., Chicagoje. — Telšių apskr., Kalvarijos par., Puckarių k. Amerikoje išgyveno 27 metus.

MARKUNAS Petras, 83 metų, mirė Rugsėjo 6 d., Westville, Ill.

BARAUSKAS Petras, užsimušė bevažiudamas automobiliu Rugs. 4 d., Westville, Ill.

MILKEVICIUS Antanas, mirė Rugsėjo 14, Gilberton, Pa.

PALTANAVICIUS Juozas, mirė Rugsėjo 18, Shamokin, Pa.

ZINEVICIUS Petras, 29 metų, mirė Rugsėjo 14, So. Boston, Mass.

NUOLATINIS, GREITAS SUSISIEKIMAS

Tarp New Yorko ir Klaipėdos, per Gothenburgą

Kelionė prasideda ir baigiasi Švedų Amerikos Linijos laivais Nuo Švedijos vyksta iš Stockholmo ar Kairmaro moderniška S. S. "Mariholm".

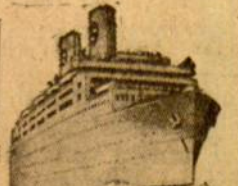
Nereikia Švedų vizos kelkeliams į Lietuvą per Švediją.

Kalėdinės Ekskursijos į Lietuvą Išplauks iš New Yorko: DROTTNINGHOLM ..... LAPKRIČIO 29 GRIPSHOLM ..... GRUODŽIO 7

Platesni žinių ir laivakorėjų kreipkitės į vietinių laivakorėjų agentą, arba

SWEDISH AMERICAN LINE

636 Fifth Ave. Rockefeller Center New York, N. Y.

Gerb. SPRAGILAS

GERB. SPRAGILAS IR KUDIRKA

CENZUROS KLAUSIMAS

Pasaka Ne Pasaka

(Ši Dr. Vinco Kudirkos-Kapso "pasaka" buvo išspausdinta jo redaguojamame "Varpe", Nr. 5, 1897 metais.)

(Seka iš pereito nr.)

III.

Didei užsirušinęs rymojo žandarų viršininkas, Juda Izvergovič Padlecko, ir išmetinėjo likimui kad jį nieką apvertė jo viltį. Varšavoje, teisybė, sunkiai vargo, bežandardamas, daug prityrę visokių šios pakalnės kartumų, sujungtų su šuns tarnyste, bet viską užmiršo kada išvydo ant savo krutinės kryželį. Dabar jau karjera buvo atdara, ypač da, kaip Juda Izvergovič, stačiai kalbant, apsigovė, nėra vyriausybė pamatė kad tokiam veikėjui Varšava persiaura ir išsiuntė į Peterburgą. Ten, gavęs vietą ir daug valios, sutaisė trumpame laike tokį šūpinį kad buvo atstatytas ir gryžo į Varšavą. Nenorėjo čia jo laikyti ir, del nuopelnų tik iš praeties, davė jam vietą žandarų viršininko Senapilės ir Naupilės paviečių. Bijodami, mat, kad per savo smarkumą Padlecko nesutaisyty vėl šūpinio, parinko jam ramiausią iš visų gubernijų.

Važiudamas į Lietuvą, Juda Izvergovič padarė įžadą atsigriebtį vyriausybės akys, gauti kitą kryželį ir atitaisyti karjerą, kurią buvo sugadinęs. Žinojo kad Lietuvoje reikia sušumti Lietuvos dvasią, gaudant Lietuvos knygas ir laikraščius ir persekiojant žmones, juos skaitančius. Taigi iš aukšto apsvaistė sau planą, gana aiškų, tiesų ir tikrą: perkosti visus ik vieno Lietuvos per savo tinklą — visi su akstiniais liks tinkle ir darbas atliktas. Buvo net užmanęs suminti visos gubernijos Lietuvos vienu žygiu, sutupdyti į kalėjimą ir laikyti ten iktol, iki neužmirš skaityti Lietuvos. Tik prokuratoriui paaiškinus kad tai neišpildoma del daugelio priežasčių, pasiliko kitas užmanymas: iškratyti perčiupinėti žandarų nagais paeiliui kiekvieną Lietuvį, apsigyvenusį po jo apveizda.

Pradžią buvo, rodos, gera. Pareikalavo iš Varšavos į pagalbą aštuonis žandarus, į pusantro mėnesio padarė šimtą su viršum kratų ir suėmė daugybę žmonių, taip kad jau į Kalvarijos kalėjimą netilpo ir reikėjo kitus vežti į Kauną, arba laikyti Senapilėje. Bekratydamas pas vieną rado laiską, kur buvo paminėta kokia ten draugystė "Sietynas"; pas kitą užtiko surašyta daug pavardžių; pas trečią paėmė Lenkiškas uždraustas eiles su aiškia autoriaus pavarde. Medegos jau tiek kad galima padaryti trukšmas, sukelti didelę politiška bylą — štai kryželis pakyst ir kabo ant krutinės.

Pradėjo iš džiaugsmo net girtis kad jau turis "už uodegos" paslaptinę Lietuvos organizaciją. Kas gi pasirodė?

Iš visų suimtų žmonių galima buvo apkaltinti tik tai du, pas kuriuodu rasta Lietuvos knygos, o kiti buvo suimti taip sau, iš karščio. Anas surašas pavardžių tai ne kas kita, tik tai skaitlius sąnarių, įkurusiu su valdžios žinia krikščionišką pirkimų krautuvę. Taigi "Sietynas" liko tikrai šmėkla ir paslaptingos organizacijos uodega nutruko. Gavo taipos gi atsakymą jog autorius anų uždraustų eilių, jau kelios dešimtys metų kaip miręs. Štai, bematant, didelė politiška byla subliško, tarytum perdurta puslė. Lyg tyčia paskutiniam laike kratymai buvo nelaimingi: ne tik ką nieko neradavo, bet da kelis kartus įkišo nagus į tokius dalykus kad reikėjo net prieš prastus žmones gėdintis.

Juokingiausia vienok pasibagė paskutinė krata. Juda Izvergovič gavo skundą buk griešę gyvenęs redaktorius Lietuvos laikraščio. Užkviėt prokuratorių, sutelkė žandarų ir žemskių ir penkioliką žmonių ir vidurnaktį išvažiavo. Gerai jau prašvitus, apsupo gyvenčią pagiriję, sukniubusią iš senatvės bazužėlę ir įsigavo į vidų. Ant suolo pas pečių sėdėjo senas, senas žmogelis, be droždamas šaukštus, pamaži, drebančiu balsu giedojo: "Kas nor Panai Marijai služyt ir jos asabylvai milasninku but". Senukas, išvydęs tokius keistus žmones, išsyk lyg nusiminė, bet pirmas juos linksmai užkalbino:

— Tai ankstybų svetelių Dievas davė sulaukti. Ar jūs tik nepaklydote?

— Teisybė, seni, paklydome, — paskubino pasakyti prokuratorių, kuris išsyk suprato kad senis įspėjo teisybę.

Padlecko vienok, neilgai laukdamas, klausia senio staciškai:

— Ar tu redaktorius?

— Ar raktas? Mes raktas neturime. O kam jis mums? Čia niekas neužaina, razbaininkai taip gi neturi ko ateiti, tai tiktai ką jūs sveiki atsilankėte. Užtenka klingio ant nakties... Ar neturi, pons, tabako man pykpei prisikimšti? — pridūrė senis, įieškodamas aplink save pykpes.

Padlecko nieko neatsakė, o prokuratorių, išardęs kelis savo popirusus, padavė seniui tabaką. Senis prikimšo pykpe, užsidėgė jį, patraukęs kelis kartus, tarė:

— Lengvas dumelis, nė seilės nepadaro. Dėkui, pons, ir už tai.

— O šitie ponai su šoblėmis tai turbūt krakusmetį daro? O katras vyresnysis? — kalbėjo senis toliau, apžvelgęs visus aplinkui, ir garsiai nusijuokė, kad jam pasisekė taip gražiai pasakyti. Vieton atsakymo visi pradėjo taip pat juoktis. Juda Izvergovič vienas tik nesijuokė. Stovėjo išbaies ir suandęs dantis iš pikto. Pats pamatė kad ne ten pataikė kur siekė. Lyg šuo, kuriam pakeleingas parodo špygą, gryžta, nosį nuleidęs, namon, taip gryžto Padlecko, gėdinamasis ne tik prokuratoriaus, kuris per visą kelią iš jo tyčiojosi, bet ir savo žandarų. Ką gi darysi? Per aspera ad astra.

Žandaras davęs neteisingą žinią apie redaktorių, buvo sunkiai nubaustas: turėjo eiti į Tilžę surasti tikrąjį redaktorių. Ir tai nepasisekė, nesa žandarpalaikis, nors persirėdęs, negalėjo užslėpti savo deguto šnipo ir turėjo net bėgti iš Prūsų, nieko nepatyręs. Visi nepasisekimai tarytum tyčia skverbėsi žandarų viršininkui į atmintį. Dirstelėjo vargšas ant kairės pusės savo krutinės, atsiduso, pasirėmė ant kitos rankos ir toliau keikė likimą ir visas sąlygas, atitolinusias kryželį. Keikė net parubežius sargus kad permažai praleidžia Lietuvos raštų.

(Dar ne viskas)

Didžiausias Istorijoje Diplomatinis Karas

PRANCUZAI IR ANGLAI, ČEKAMS NESUTINKANT PASIDUOTI, PASTOJO VOKIEČIAMS KELIĄ, PRIVEDĘ Prie TAIKYMOŠI TARYBŲ

HITLERIS SAKO, TAI "PASKUTINIS" JO REIKALAVIMAS TERITORIJŲ

Berlinas. — Savo kalboje per radio į pasaulį Hitleris tarp kitų savo išvedžiojimų pasakė jog šis Sudetų prijungimo reikalavimas bus jo "paskutinis reikalavimas kitų valstybių valdomų žemių".

Bet, sakė jis, "tai yra reikalavimas nuo kurio aš neatsisakysiu."

Jisai koliojo kiek įmanydamas Čekoslovakijos prezidentą Benešą, kas sukėlė rimtų žmonių pasipiktinimą. Vadino jį "melagium" ir kitaip.

Hitlerio kalbos klausęs Londono, Čekoslovakų ministras Jan Masaryk, Čekoslovakijos respublikos steigėjas ir pirmutinio prezidento Masaryko sunus, sekančiai pareiškė:

"Kalba kurią aš ši vakarą girdėjau yra taip netikėtina nekultūriška jog aš didžiojuosi savo valdžios apsisprendimu griežtai pasipriešinti prieš autorius tokio proto kurie kėsina sunaikinti Europos kultūrą".

PERMAINOS ČEKIJOS VALDŽIOJE

Praha, Rugs. 22. — Čekoslovakijos vyriausybė su premjeru Hodža atsistatydino, premjeru tapo Generalas Jan Syrový, 50 metų amžiaus, vienaakis Čekų karžygis.

Hodžius vyriausybę turėjo atsistatydinti del jos sutikimo priimti Chamberlaino ir Daladiero patarimų atiduoti Hitleriui Sudetų, nes visa Čekija tam pasipriešino ir reikalavo vyriausybės atsistatydinti. Nauja Čekų vyriausybė pasipriešino Vokiečių išleidimui į savo žemę, iki nebus tarybų kelių prieita ką naziai gaus Čekijoje.

Visa Čekų tauta pasiryžus stoti kariauti prieš Vokietiją, ir todėl Čekoslovakija smarkiai prisirengė atremti Hitlerio žygį.

Tas privertė Vokiečius rėkti tik kad jie "neišsivadą" savo nusistatymo, bet karo skelbti arba pulti į Čekoslovakiją nedrįso.

Čekai apsisprendė kad jie ir taip gana daug aukaujasi sutikdami užleisti Sudetų, bet pasiryžo laikyti tvarką savo ribose iki nebus galutinai taikiumu būdu išspręsta reikalaujamų vietų užleidimas ir suteiktas Čekoslovakijai reikalingos garantijos atečiai.

Iš Čekijos naziai pradėjo bėgti į Vokietiją desėtkais tukstančių, bijodami Čekų persekiojimų. Vietomis įvyko Sudetų susirėmimai su Čekijos policija.

PIGI SOVIETŲ POLITIKA

Kada visas pasaulis susirupino gresiančią Europoje karu, ir išrodė kad bile dieną gali Vokiečiai su Čekais susikirsti, Sovietų Rusija tylėjo. Toliau jos

užsienių reikalų komisaras Litvinov pradėjo šūkauti Genevoje, kad Britanija ir Prancuzija Čekoslovakiją "išduoda", "apleido", ir tt.

Rusijai taip rupėjo apsauga Čekoslovakijos sienų kad ji per tris savaites didžiausio sujudimo: jie tylėjo kaip Egipto sfinksas.

Pagaliam, kada pradėjo smarkiai imtis Prancuzija ir Britanija, ir kai pradėjo aiškėti kad Vokiečiai nekariaus, Litvinovas išsoko į priešakį, atstatė krutinę ir ėmė girdis: "Mes butume kariau už Čekoslovakiją!"

Tai pigiausias komunistų politiškas triksas, kuriuo jie nori pasidaryti save "didvyriais" pasaulio akys.

Šiame konflikte vyriausio darbininkai buvo Chamberlain ir Prancuzijos ministras pirmininkas Daladier.

Nors juos visi smerkė, namie ir užsienyje, jų atsargus, apgalvotas padėties glamžymas savo rankose, paremtas abiejų valstybių pagrasinimu Vokietijai išstatyti visas savo spēkas Čekoslovakijos apgynimui.

BRITAI SU PRANCUZAIS RUOŠIASI KARUI VIENINGAI

Londonas. — Britanijos premjeras atlaikė kelis pasitarimus su Prancuzijos premjeru Daladier ir abi tos valstybės sutarė išvien laikytis prieš Vokietiją — neleisti jai griebti Čekoslovakijos iki reikalas nebus išspręstas ir nesutarta ramiu būdu ką Vokiečiai gali gauti, ką ne.

Vokiečiai del to rėkė ir riaumojo, gąsdino visą pasaulį ir Europą. Del to net Amerikos prezidentas įsikišo.

Didesniam pagasdinimui Hitleris paruošė labai karštą kalbą, kurioje vėl viskam grumojo, tačiau ir šitoje jo kalboje nebuvo žymės skelbimo karo.

Mussolini irgi kasdien rėkavo kad Hitlerio reikalavimai turi būti išpildyti, kad jis gelbės Vokietijai jei karas kiltų, ir kad jis turis gatavai milijoną ar du kariuomenės karui.

Tai girdedama Anglija pradėjo labiau ruoštis karui. Prancuzija jau pilnai prisirengus.

Anglija pašaukė tarnybą visą oro laivyno rezervą ir Rugsėjo 27 d. paskelbė nepaprastą stovį.

Chamberlain pasakė radio kalbą į visą savo imperiją paragindamas būti pasirušusiam karui.

Britų visas karo laivynas įsakytas plaukti į Šiaurės jūros vandenį, kur užblokuotų Vokiečių išėjimą į pasaulį.

Chamberlain pasakė, jeigu Britų imperija turės kariauti, ji kariaus.

Belgija taip pat paskelbė savo kariuomenei būti gatavai reikalui kilus.

•AMAZON upė Pietų Amerikoje yra 3400 mylių ilgio, o jos ištaka yra net 150 mylių pločio.

LIETUVA DABAR

KELIONĖ PO LIETUVĄ

Ona Karpis, Dirvos redaktorius žmona, išvažiavus į Lietuvą dalyvauti 20 metų Nepriklausomybės sukaktuvėse, aprašo Dirvoje savo įspūdžius po dabartinę Lietuvą. Ji lankėsi ir aprašymai bus apie: Klaipėdą, Palangą, Kauną, Rambyną, Kuršėnus, Šiaulius, Telsius, Birštoną, Zarasų kraštą, Panevėžį, Pasvalį, Marijampolę ir kitus Suvalkijos miestus.

Taipgi gausiai bus aprašyta apie Pirmutinę Sporto Olimpiadą ir įvairias kitokias iškilmes ir pramogas buvusias šią vasarą Lietuvoje. Šie aprašymai teis Lietuvos ir Angliškai, taigi ir jų patys patirsit daug apie dabartinę mūsų Tėvynę Lietuvą ir jūsų vaikai ir net svetimtaučiai gaus progos pažinti Lietuvą taip kaip ją mato ši Amerikoje gimus Lietuvaitė. Jai Lietuva patiko kai buvo 10 metų atgal, todėl dabar vėl nuvažiuo pamatyti. Pasidalinkit įspūdžiais su ja skaitydami Dirvą.

Ona Karpis

AMERIKOS LIETUVIŲ MIRIMAS

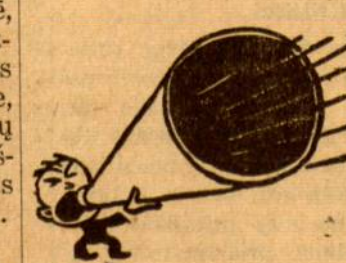
Amerikoje gyvenanti Lietuviai, kurie čia važiavo prieš 50, 40, 30 metų, dabar jau miršta. Dirvoje telpa surašas visų mirstančių Lietuvių — po kelis desėtkus kas savaitę. Rasit

vardus savo giminių ir draugų ir kaimynų — tēmykit Dirvą. Prie to telpa surašas mirstančių Lietuvių Kanadoje, Brazilijoje ir Argentinoje. Del to Dirva yra įdomi.

DIRVA PAVEIKSLUOTA

Dirva talpina įvairių puikių vaizdų iš Lietuvos, kuriuose matysit Lietuvos gražią pažangą, matysit jį naują gyvenimą, visokias iškilmes, sportą, apsiėjimus, meną, ir susipažinsit su Lietuvos veikėjais. Be to Dirvoje tel-

pa visokių kitokių paveikslų, paskui puikių skaitymų, istorinių apysakų, dainų, juokų, žinių iš Lietuvos, Amerikos ir viso pasaulio. Dirva patinka jums, patiks jūsų draugams ir giminiams. KAINA METAMS \$2.00.

1939 KALENDORIUS DYKAI

Kiekvienas skaitytojas gaus vieną dovanų

Šie metai jau baigiasi, ateina 1939 metai — visi Dirvos skaitytojai gauna dovanų puikų didelį sieninį kalendorių, kurie yra užsimokėję prenumeratą arba kurie atnaujiną metų pradžioje, kuomet prenumerata baigiasi. (Parsiuntimui iš kitų miestų reikia pridėti tik 10c). Kalendorių surašas tilps Dirvoje.

"DIRVA"

6820 Superior Ave.

Cleveland, O.

JUSŲ SVEIKATA

KUDIKIO DANTYS

Dr. C. Z. Vesel's

Paprastai tėvai mano kad kudukio laikiniai dantys turi visai mažą reikšmę kadangi jie iškrinta ir jį jų vietą išdygsta kiti. Bet jie pamiršta kad kartais laikiniai dantys stovi kudukio žanduose iki dešimties ir dvylikos metų ir kudukis jais kramto maistą iki tikrieji išdygsta.

Kudukio laikiniai dantys yra taip svarbūs kaip ir tikrieji. Išpuvę laikiniai dantys ne tik kenkia sveikatai, bet gadina tikruosius dantis. Pažiūrėkim kas atsitinka jei laikiniai dantys yra neprižiurimi ir apleidžiami.

Pirma, nešvarūs kudukio dantys greitai puna, o su išpuvusiais ir skaudančiais dantimis kudukis negali maistą sukramtyti; nesukramtytas maistas apsunkina vidurius, nes pusiau perkastas maistas nesivirškina. Žmogus vartoja maistą dėl palaikymo savo kūno, o jei dantys yra išpuvę ir skaudūs, tai sukramtyti maistą visai negalima. Toks asmuo eina silpnas ir lieka vergas įvairių ligų. Kudukis reikalauja maisto ne tik tai palaikymui savo kūno, bet ir dėl augimo. Jei laikiniai dantys yra išpuvę, jie sugadina tikruosius dantis ir su išpuvusiais ir skaudančiais dantimis kudukis negali prirengti maistą dėl kūno palaikymo ir augimo. Iš šios priežasties kudukio kūnas negali augti kaip reikia. Kudukis lieka silpnas, greitai pagauna įvairias ligas ir kai kurios iš jų pasilieka ant visados.

Antra; išpuvę ir su votimis dantys užnuodija kudukio sistemą, kudukis nustoja energingai gydytoja, kad jis apžiūrėtų jo

ir daugiausia serga sekančiomis ligomis: kokiūsu, tymais ir difterija. Šiomis ligomis kudukiai daugiausia serga tarpe penkių ir dvylikos metų, nes tame laike jų dantys yra blogi. Apie devyniasdešimt nuošimčių kudukių tarpe minėtų metų turi blogus dantis, vienas trečdalis kudukių turi votis burnoje. Egzaminavimas moksleinėse šitą patvirtina. Mažiausia pusę kudukių ligų galima pralinti prižiurint jų dantis.

Trečia. Kada kudukis ne laikui pameta laikinius dantis žandikaulis neišauga pakankamai drutas. Tikrieji dantys išdygsta nevieta, jie buna kreivi ir trumpi. Šitai sudygę dantys greitai puna, kadangi užlaikyti juos švariai yra labai sunku, o nešvarūs dantys greičiau puna, ypač pas kudukius.

Ne tik kad šitai sudygę dantys greitai puna, bet jie sudaro kudukio veidą ir pakeičia jo išraišką.

Jei kudukis netenka priešakinų dantų, tas neretai kenkia kalbos aiškumui ir kartais tas neaiškumas pasilieka ant visados.

Kudukių laikinius dantis reikia gerai prižiūrėti, jei norima, kad jie turėtų geras tikruosius dantis, nes pirmieji kudukio dantys yra fundamentas antrųjų dantų. Jei namo fundamentas yra blogas, namas susikraipo, tas pats yra ir su kudukio laikiniais dantimis, jei jie yra blogi — žandai susikraipo.

Yra pageidaujama kad motina neščia budama prižiūrėtų savą maistą ir sektų gydytojo bei dentisto patarimų. O kudukui sulaukus dviejų ir pusės metų, nuvestų jį pas dantų gydytoją, kad jis apžiūrėtų jo

dantis, ir nelauktų iki jie pradės puti bei skaudėti.

Paprastai kudukis bijo dantų gydytojo. Priežastis baimės yra skaudanti dantis. Kad pralinti kudukio baimę, nereikia laukti iki jo dantis pradės skaudėti. Patėmijus mažiausią skylutę dantėje reikia ją užtaisyti. Šitai prižiurint kudukio dantis pralinsit skausmą, baimę ir sulauksit dantis nuo puvimo.

• KASDIEN visame pasaulyje, bendrai imant, išeina po apie 60,000 gimimų, o apie 40,000 mirčių. Taip tai pasaulis auga gyventojais.

• JOKIS medis nėra laisvas nuo žaibo trenkimo, bet aukšti ažuolai daugiau buna žaibo trenkamiu negu kiti medžiai.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos žurnalą. Eina du kartus į mėnesį. Kaina metams \$2.00. Prisiųskit 10c pašto ženkliais, gausit vieną numerį pamatymui. Antrašas:

"MARGUTIS"

6812 So. Western Ave.

Chicago, Ill.

Skelbimai "Dirvoje"

Smulkūs skelbimai "Dirvoje", kaip tai namų pardavimas, išnuomavimas, krautuvų išnuomavimas ar pardavimas, pajieškojimai, padėkos laiški, galima patalpinti šia kaina:

50c už vieną kartą tris kartus už \$1.00 Priduokit gatavai parašę "Dirvos" Administracijai.

Dirva dabar yra pigiausias darbininko liuoslaikio draugas; platininkit ją tarp savų.

J. Žemantauskas

NOTARAS

"Dirvos" Agentas"

130 Congress Avenue

Waterbury, Conn.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

KAIP SUPRASTI TAUTINĖS TARYBOS TIKSLUS

TAUTINĖ Taryba skubiai ruošia savo pareiškimus ir tikslus bei veikimo programą Amerikos Lietuvių tautinei visuomenei. Kadangi ne visiems tautinių pasiūlymų žmonėms aišku Tarybos uždaviniai, tuo reikalu plačiau aiškina Vienybės redakcija savo straipsnyje Rugsėjo 24 d. Štai kaip aiškiai tie Tarybos uždaviniai atvaizduojama, ką mes perspausdiname ir Dirvos skaitytojams:

“Kol Tautinė Taryba netarė savo oficialaus žodžio ir nepateikė savo skyrių organizavimui planų bei visos savo veiklos uždavinių nepranešė visuomenei, net pirmaeiliai tautinės visuomenės veikėjai klaidingai sau persistato Tautinės Tarybos veiklos kryptį. Pavyzdžiui, šiomis dienomis vienas sandariečių veikėjas priklauso Vienybės redaktoriui kad jis, budamas sandariečių pats stoji už Tautinės Tarybos organizavimą ir leidžia kitiems jos naudai agituoti. Esą kam kurti naujas organizacijas ir dar labiau tautinę visuomenę skaldyti.

“Tuo tarpu kiek mums yra žinoma Tautinės Tarybos užsibrėžti uždaviniai, tai ji nesirėgia būti jokia nauja organizacija, kuri konkuruotų su kitomis tautinėmis organizacijomis. Tautinė Taryba, kaip mes jos uždavinius suprantame, bus organizacijų organizacija. Jos nariais bus tik visuomeninių organizacijų kuopos ir įvairios lokalinės draugijos. Tarybos skyrius sudarys kolonijose jau veikiančios draugijos ir visuomeninių organizacijų kuopos, kaip: Sandaros, Tėvynės Mylėtojų Draugijos ir kt. Tokiu būdu bus įtrauktos į tautinį ir kultūrinį darbą visos atskiros draugijos, kurios pavieniui dėl vieno ar kitokio priežasčių neįstengia žymesnio veikimo pareikšti.

“Susidarius kolonijoj Tautinės Tarybos skyrius momentaliai pastos autoritetingu tautinio veikimo centru, kuris turės užpalkyje savęs organizuotą tautinę visuomenę.

“Taigi visuomeninėms organizacijoms bei jų veikėjams nėra jokio pamato bijoti bent kokios konkurencijos iš Tautinės Tarybos pusės. Priešingai, Tautinė Taryba gelbės sustiprėti visuomeninėms organizacijoms ir jų kuopoms. Tautinė Taryba nebandys jokiai organizacijai savo bent kokių parėdymų teikti ar jos ideologiją reformuoti. Kaip Amerikos Lietuvių tautinės veiklos centrui, Tautinei Tarybai vienatiniui rūpės bendri Amerikos Lietuvių visuomeniniai reikalai, kuriais visos tautinės organizacijos ir draugijos rūpinasi. Jos vyriausiu uždaviniu bus tik sukongcentruoti visas tautines įjegas svarbiems Amerikos Lietuvių tautiniams darbams.

“Mes taip suprantame Tautinės Tarybos uždavinius ir tolia kryptimi jos veiklą visomis išgalėmis pasiryžę remti.”

Taip supranta ir Dirva ir todėl Dirva uoliai remia Tautinės Tarybos įsisteigimą. Tautinėje Taryboje visos mūsų vietinės draugijos, centralinių organizacijų kuopos, politiški ir kultūriški klubai ras talkininkę, patarėją. Taryba nesikiš į jų vidaus tvarką nei siūlys joms kokius programas kurie nepriimtini. Visos pastangos bus dedama dirbti bendrus išviejiai naudingus darbus, kurie stiprintų mūsų tautinį gyvenimą Amerikoje, kurie duotų daugiau narių dabar esančioms organizacijoms, kurie keltų Lietuvių gerą vardą šioje šalyje, ir tt.

Kur yra TMD., ALTS. arba SLA. kuopos ir norėtų sutverti Tarybos skyrių, jos privalo imti iniciatyvą. Taryba visada tarpininkaus sutvėrime tautinių organizacijų kuopų, ir tt. ir tt.

Tautinės Tarybos tikslai ir numatyti darbai netrukus turės pasirodyti spaudoje.

“ANT AMŽIŲ PRAKEIKTI!”

Tokiais pakviesio žodžiais surinka Vilnės redaktorius Čeko slovakijos apgailaudamas ir smerkdamas Chamberlainą ir Daladierą. Vilnis sako:

“Truksta žodžių kad išreikštų panieką ir pasibjaurėjimą tuo kas įvyko Londone. Ant amžių bus prakeikti vadaiai Chamberlaino ir Daladier. Ant amžių bus prakeiktos tos valdančios gaujos, kurias atstovauja Chamberlain ir Daladier. Ne angly tauta, ne francūzų tauta yra kaltos už tų arch-judošių išdavystę”.

Žinoma, tas Vilnės “prakeiksmas” nieko nereiškia: Hitleris vykdo savo tautos jungimo planą, su magaryčiomis.

Komunistai be reikalo “prakeikia” tas dvi valstybes. Jos su laiku bus reikalingos ginti Rusiją, kurią kada nors Vokiečiai gali užpulti. Vokiečių traukimas į rytus neapsistos. Dabar dar, matyt, Britai ir Prancūzai negatavi kariūti. Mussolini pažadėjo pagalbą Hitleriui. Dar turės kaip nors apsidirbti su Italija ir baigti Ispanijos pilietinį karą.

Prie to visko, ir Rusija nėra geroje padėtyje gelbėti Anglijai ir Prancūzijai Vokiečius supliekti dabar. Ko gi Rusija tylėjo, ko negrasino savo didesniu už Vokiečių oro laivynu ir keliis kartus didesne kariuomene? Kodel nešoko užtarti savą, Slavų tautą, kaip padarė caras 1914 metais, užstodamas Serbus?

Toliau juk, taip ar taip sakys, Hitleris nereikalavo visų Čekų tautos sau (o Čekai turėjo po savim dalį Vokiečių tautos žmonių).

Reikėjo “prakeikti” Anglus ir Prancūzus pirmiau, kai jie nepuolė Lietuvos už atsiėmimą Klaipėdos kraštą.

Mes nenorim kad Lenkai valdytų mūsų krašto užgrobtos dalies. Vokiečiai dar labiau, matydami kad 2 500 000 milijonų jų tautiečių yra svetimos valstybės ribose, užsigėdė prisijungti, ypač kai pasijuto gana galingi tai padaryti.

Blogas tik tame kad Vokiečiai tuo būdu didina savo valstybę, auga galybėje ir pridarys nemalonumų kitoms kaimyninėms valstybėms.

KASKA RAŠO (Spaudoje Pasidairius)

Rašo Vyt. Širvydas.

ROJAUS KAINA

Naujienos pasiūlyti ir Sovietijos gyventojų surašymo statistika ir joje randa žymę baisios kainos gyvybėmis, kurią Sovietijos gyventojai moka už komunistų partijos viešpatavimą. Gyventojus 1933 metais suskaitant, jų Sovietijoje rasta 165 milijonai. Metinis gyventojų prieauglis, sakoma, esąs po 3 milijonus žmonių. Reiškia, 1937 metais Sovietijoje privalėjo būti 177 milijonai gyventojų. Tokiu skaičium (170 milijonais) visi komunistų rašytojai-propagandininkai ir didžiavosi. Bet tikras suskaitymas radęs tik 147 milijonus. Reiškia, už komunistų viešpatavimą (bada, mirtimi kalėjimuose ir prie priverstinę darbų) Sovietijos gyventojai užsimokėjo 30-čiu milijonų gyvybių! Tai baisiau negu koks karas!

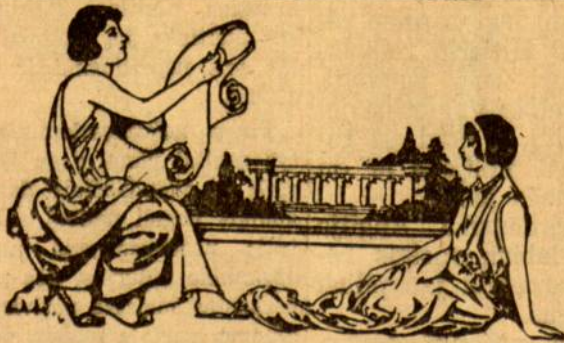
IR SAULĖS IR LIETAUS NEBEREIKES

Vilnis tiek Sovietiją garbina kad dažnai sveiką protą pamiršta. Pavyzdžiui, sako (nr. 197): “Seniau, javų derlius Rusijoje priklausydavo pilnai nuo oro. Kas kita dabar. Moderninės mašinos pritaikius, derlius galimas prie sunkesnių sąlygų.” Sako oras atsiliepiąs tik dalinai.

Sovietijai gal neužilgo nebereikės nei saulės, nei lietaus: Puikiam javų derliui užteks vien “moderninių mašinų”. Štai prie ko aklas garbinimas žmogaus protą priveda!

JAU PINA PINKLES

Tėvynė rašo: “SLA organizacija Amerikos Lietuvoje neturi ribų, nes visi Lietuviai, visų pažiūrų ir tikėjimų, čia pirmiausia jungiasi brolybės ryšiais.” Todėl katalikiško ir komunistinio susivienijimo augimui yra tam tikra siena, kurios perkopti negali: į juos neįimama jiems priešingų ideologijų žmonių. Ir Tėvynės redaktorius meta mintį komunistų Susivienijimui: “jam nebūtų prasmės atskirai laikytis”. Šią mintį tuojuo pasigavo

K R Y Ž K E L Ė J

Tu žodžiais sugriovė juodą žemę po mano kojom... Ir sparnuotom svajonėm pakėlė žmogaus svajotą dangun —

Mudu puotos karaliaičiais stojom — Kartus vienumos vakaras stojo saldum...

Šiadien mano širdis džiaugsmu perpilta it taurė vynu, Kas padės man ją išgert—tu palieki mane slaptu žingsniu...

Mielas broli, už ką tave myliu? Jau žinau, dabar atmokėsi man skausmu...

Tu ir rytojus suviliojot mane savo šypsniu... Širdį skauda kad tik šiadien matau ką tu vakar žinojai. Vistiek ačiu kad tik tiek kalbėjai —

Butum galėjęs būti daug žiauresniu...

Tu žodžiais sugriovė juodą žemę po mano kojom, Ir sparnuotom svajonėm pakėlė žmogaus svajotą dangun...

Rodos ta pati žvaigždė mus mojo... Nepasilydėję nuklydom kitų keliu...

Ona Pucetaitė.

Vilnis (visokių bendrų frontų, kurie komunistams naudingi, pritarė) ir sako:

“Ar Tėvynės redaktorius stoji už vienijimą LDS ir SLA? Manome, kad dauguma SLA narių sutiktų vienytis. Vėliausia, ir LDS nariai nesipriešintų. Mes manome kad SLA ir LDS vistiek kada nors teks vienytis, jei sroviniai santykiai eis ta, ar panašia, eiga kaip dabar eina.”

KLAIPĖDOJE TVARKINGA IR RAMU

New York Times dienraštyje buvo įdėta pranešimas iš Kauno kad ten nužvelgiama jog kitas Vokiečių žygis bus į Klaipėdos krašto kryptimi. Bet Naujienų korespondentas rašo: “Berlino valdiški rataliai paskutiniu laiku rodo Lietuvai pakankamai tarptautinio mandagumo. Dingo Vokiečių spaudos įžulius Lietuvos respublikos užpildinėjimas. Rečiau kalbama apie tariamą Vokiečių persekiojimą Klaipėdoje. Karaliaučiaus mugėje (prekybos parodoje) Lietuvos atstovai tyčiomis gražiai priinti. Lietuviai keleiviai, kuriems tenka Vokiečių žeme keliauti, taip pat pastebi Vokietijos valdininkų reikiama mandagumą.”

Ekonominis “bizunas”, kuriuo Vokietininkai Klaipėdos krašto gyventojus stengiasi savo politikos rate sukli, tačiau, tebeveikias. Arkliai Vokietijos kariuomenei perkami tyčiomis gera kaina vien tik iš tokių ukininkų kurie naziams prielankūs. Bankai duoda paskolas kuriomis priiškia ukininkus. Vokiečiai visur bando atpirkinti iš Lietuvos žemę ir ją Vokiečiams parduoti. Lietuviai, taip pat, nesnaudžia. Bet ši kova eina ramiau, kasdieniu būdu.

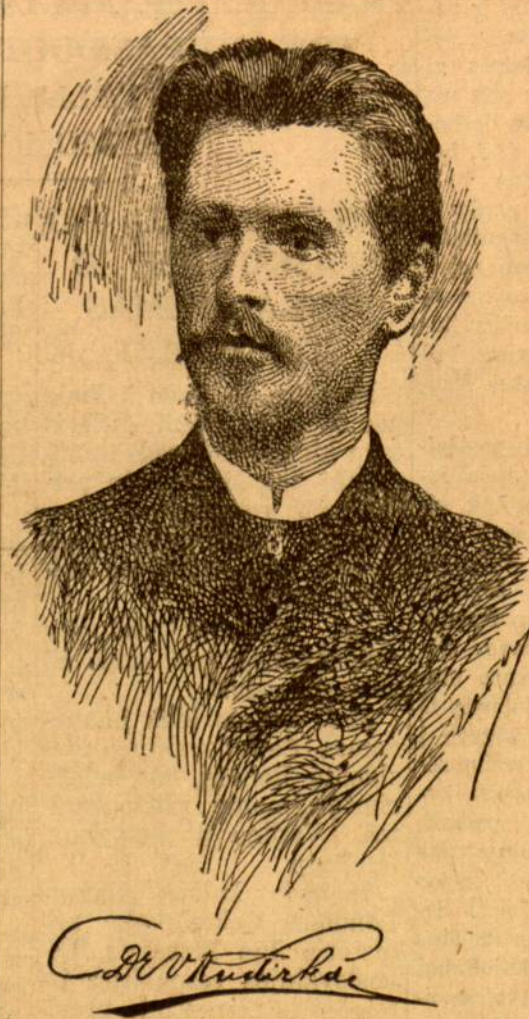
SVEIKA MINTIS

Draugas rašo: “Kokia valdžia Lietuvoje būtų, ji užsienyje atstovauja visai tautai. Vidus nesusipratimai užsienyje negali būti kėliami ir neišgiamai aptariami.”

Lietuvos vidaus politika ir kovos, reiškia, geriausia palikti patiems tos politikos ir kovos šeiminkams — Lietuvos gyventojams, kurių yra trys milijonai, kurie turi savo universitetą, eilę profesorų, redaktorių, inteligentų, karininkų, ekonomininkų ir veikėjų. Amerikos Lietuviai ne Lietuviai mokytojai, nors ir buvo stiprūs pagalbininkai jos kovose dėl nepriklausomybės. Amerikos Lietuviai jau niekad neprišlys Lietuvai nei tautinės laudies, nei pamokytos inteligentijos skaičium. Tat, kam bruktis su reikalavimais ten kur nesame kompetetingi?

Dr. Vincas Kudirka

Rašytojas, Muzikas, Tautos Darbuotojas, Tautos Himno Autorius, kurį Amerikos Lietuviai Pagerbia Pastatydami Paminklą Puikiame Clevelando Lietuvių Kultūriniame Darželyje Spalių 2 d.

sveikatą visi šie įvykiai visiškai pakirto ir, apsigyvenęs Naumiestyje, jis jau nebeužsiėmė gydytojo praktika. Jis rašė Lietuvių spaudai, pasakines savo įjegas aukodamas Lietuvybei, daugiausia rašydamas “Varpui”, versdamas pasaulinės literatūros kurinius į Lietuvių kalbą, ir tt. “Varpą” redagavo iki pat savo mirties.

1897 metais nekuriems inteligentams padedant buvo išvažiavęs net prie Adriatiko jūrų, bet ir ten dėl viršminėtų priežasčių negalėjo ilgiau užtrukti. Gryžo Lietuvon tais pačiais metais, apsigyveno Naumiestyje, Suvalkijoje, kuris dabar vadinamas Kudirkos Naumiestis. Čia berašydamas-beredaguodamas “Varpą” mirė Lapkričio 16 d. 1899 metais. Palaidotas Naumiesčio kapinėse.

1932 metais ant Vinco Kudirkos kapo jo draugai pastatė paminklą su parašu:

“Daktaras Vincas Kudirka
“gim. 31.XII.1858 — 16.XI.1899”

ir apačioje to, paminklo buvo įkalta posmas iš Tautos Himno. Tačiau Rusų policija nei mirusiam V. Kudirkai nedavė ramybės, ir 1903 metais Naumiesčio policijos viršininkas šaltkalviui įsakė iškirsdinti tą posmą.

40 METŲ LIETUVOS HIMNUI

Dr. Vincas Kudirka gimė ir augo gana ypatingais laikais, kuomet Lietuva dar buvo baudžiamos slėgiama, ir Lietuvos didelė diduma valstiečių apie mokslą nei sapne nesapnavo. Lietuvos didumėnė buvo persiurbus Lenkų dvasia. Tais laikais Lietuvių tautos kaip ir bute nebuvo. Panaikinus baudžiamą Lietuviai valstiečiai nelabai galėjo naudotis mokslu, nes buvo baudžiamos suvarginti.

Kaip visiems žinoma, Dr. Vincas Kudirka yra tėvu Lietuvos Himno, kurio žodžius, gaila, ne visi Lietuviai dar ir dabar moka. Himną — žodžius ir muziką — jis parašė 1898 metais, taigi šymet sueina 40 metų. “Lietuva, Tėvyne Mūsų” gimė tik vienais metais prieš Kudirkos mirimą.

Dr. Vincas Kudirka labai daug rašė ir paliko labai daug raštų. Jo raštus yra išleisus Tėvynės Mylėtojų Draugija, Amerikoje, 1909 metais. Yra užsilikusių dar jo raštų rankraščių.

Kaip Kudirka troško kad Lietuviai gyvendami tarp svetimųjų laikytųsi vienybės ir meilės matyti iš šių Kudirkos parašytų eilių:

Gražu, Gražiau, Gražiausia

(Dr. Vincas Kudirka)

GRAŽU yra matyti Lietuvių burelį Kurie tarp svetimųjų vienybę užlaiko, Ir, susiję, tėvynei aukauja žodelį Ir motiną pagarbin atminimais vaiko.

Gražiau jeigu kiekvienas pripažinti gali Kad nuo žodžių jų širdys taipgi neatskirtos Ir visos tiesiog kreipias į tėvynės šalį Ir meilėje tėvynės visados yr’ tvirtos.

Gražiausia vienok esti akimis matyti Kada širdims ir žodžiams ir darbui atsako Kad visi tie Lietuviai, patys nevaryti, Savo tėvynės garbei nepzeldina tako.

Jeį šiais laikais Kudirka dar būtų gyvas, jis pamatytų kad daugelis jo troškimų išsipildė.

V. P. Banionis.

Dr. Vinco Kudirkos antkapis Naumiesčio kapinėse. Kapas aptvertas geležine tvorele. Pateiktas paminklo užrašo vietoje tuštuma — tai Rusų valdžios darbas: nudrožtos raidės, kurios skelbė: “Tegul meilė Lietuvos daga mūsų širdyse, vardan tos Lietuvos vienybę težydi.”

"Tegul Meilė Lietuvos Dega Musų Širdyse"

Iškilmės Clevelande Spalių 2 d., kuriose Privalo Dalyvauti Plačios Amerikos Lietuviai, Patriotinei Dvasiai Sustiprinti, Pagerbti Vieną Iš Pirmaeilių Musų Tautos Vyrų

Rašo Dr. S. T. TAMOŠAITIS.

Dr. Vincas Kudirka, Lietuvos Tautos Himno autorius ir kompozitorius, gimė ir augo kaip tu ir aš, brolis ir sese, po stogu samanotos bakažės. Jis vargo ir mokinosi po svetima priespauda kaip ir visi anų laikų Lietuviai moksleiviai.

Kudirkai augant, Lietuvoje dominavo Lenkų dvasia. Jis nors iš tikrų Lietuvos tėvų gimęs ir, rodos, namie mažas budamas Lenkiškai nemokėjo, bet kaip ir kiti sulenkėję Lietuvos vaikai, gimnaziją lankant, kalbėjo ir net mąstė Lenkiškai.

Ar neatsimenat anų laikų gimnazistą? Išdidus, pasiputęs ir su "chamais" neturįs jokių reikalų. Lietuviškai kalbėti buvo "neunaras", nes tai "chlopy" kalba.

Vėliau ir pats Kudirka iš savęs juokėsi apie savo jaunus dienas rašydamas:

"Basanavičius, keli kiti studentai ir aš pats arkliais važiuome mokyklon. Basanavičius budamas daug vyresnis ir daugiau mokytas aiškino apie Lietuvos kalbos svarbumą, reikalingumą šviesti žmones, ir pagaliau uždainavo Lietuviškai."

Kudirka susisarmatijęs ir Lenkiškai pamanęs: "Bawia sie dzieci" (žaidžia vaikai).

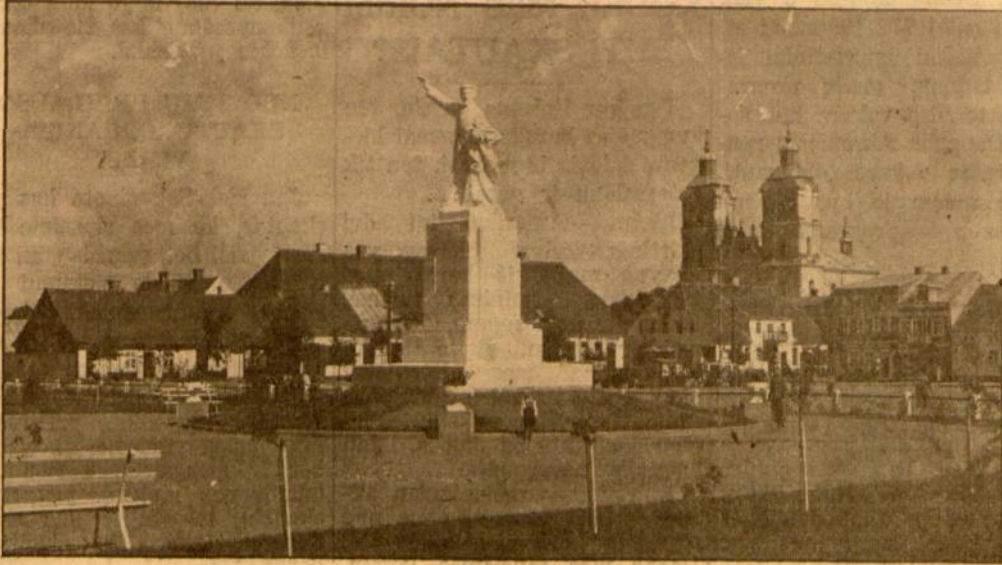
Bet Dr. Jonui Basanavičiui išleisus Lietuvišką laikraštį "Aušrą" ir Kudirką beskaitydamas iš džiaugsmo apsisverkė. Kur tai gilumoje jaunuolio sielos gludinti Lietuviybės dvasia atbudo. Nuo tada jis gimė Lietuvai ir kad per amžius Lietuviams gyventų.

Nuo to laiko Kudirka pasiryžo rašyti, šviesti netarje miegantį ir svetimą jungą velkantį savo brolių Lietuvį.

Dar ir dabar tinka, ypač Lietuviams Amerikiečiams, "Varpe" rašyti Kudirkos eilių žodžiai: "Kelkite, Kelkite, Kelkite!"... Jis žadino užmirštančią savo kilmę tų laikų Lietuvos inteligentiją.

Neatsižvelgiant kur Lietuviai begyventų, išsiblaškę po viso pasaulio kraštus, giedodami Lietuvos Himną visuomet prisimena Kudirkos sielos balsą, kad "vardan tos Lietuvos vienybė težydi, ir šviesa ir tiesa mus žingsnius telydi".

Kudirka savo gyvenimu, darbais ir raštas kaip švietėjas, poetas ir kompozitorius buvo be abejo kultūros nešėjas-humanistas.

ISKILMĖS CLEVELANDE

Sekmadienį, Spalių 2 d., Clevelando Lietuvos Darželyje, dalyvaujant svečiams iš Lietuvos Mjr. S. Narušui, vietiniams ir kiti miestų Lietuviams, ir iš tolimesnių kolonijų svečiams, įvyks Dr. Vinco Kudirkos paminklo atidengimas. Aišku, šalia Basanavičiaus, pridėdama stovėti šiame Darželyje ir Kudirkai. Karo vadams ir diktatoriams paminklai statyti šiuose Tautiniuose Kultūriniuose Darželiuose neleidžiama.

Reikia džiaugtis kad savo padėtimi ir puošnumu Lietuvos Darželis yra gražiausias. Tą pripažįsta ir svetima tauta.

Clevelando Lietuvos Kultūrinis Darželis per šimtmečius primins Lietuvos ateinančioms gentkartėms kad Lietuviai atleiviai mylėjo Lietuvybę, savo kultūrą ir savo didvyrius, kurių paminklai čia stovės. Tuomet ir jie nors iš knygų panorės sužinoti kas buvo Basanavičius, Kudirka ir kiti, ir patyrę apie jų darbus, pamylės savo pratevių praeitį ir patys sužinoję kuo esą tuomi didžiulais.

Kad tinkamai pagerbti Dr. Vinco Kudirką, ir dar gi progą sukaktuvių 80 metų nuo jo gimimo, šio paminklo atidengimo progą būtų labai tinkama jo giminėms, mokslo draugams, pažystamiems ir profesionalams, ypač daktarams (Kudirka buvo medicinos daktaras), dalyvauti iškilmėse. Jeigu kam negalima ypatiskai, atsiųskit vainiką.

Kaip kur Lietuvos kolonijose gyvuoja Kudirkos vardo draugijos, veikėjai pasitarę ir 15–20 asmenų galėtų atvykti į iškilmes autobusais. Brangiai nekainuos, pagerbsite musų

• NAUMIESTYJE, Suvalkijoje, prieš kelis metus išstatytas šis didingas paminklas Dr. Vincui Kudirkai ir tas miestas pavadintas Kudirkos Naumiestis. Paminklas stovi erdvoje aikštėje. Taip pagerbtas Kudirka tame mieste kur jis leido paskutines savo gyvenimo dienas, kur rašė ir mirė.

V A R P A S

(Vincas Kudirka-Kapsas)

Kad rytą saulė spinduliu pirmiausia
Apreiškė žemei tekėjimą savo,
Užgaudė Varpas liepimu aiškiausiu,
Tarytum jisai žmogaus lūpas gavo:
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite....

Tuo darbininkai visi suknibzdėjo,
Lyg gyventojai užgauto skrudyno,
Ir kasdieniniai darbai prasidėjo
Žmonių lizduose ir ant lauko gryno.
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite....

Varpas da gausiau ir da aiškiau gaudžia,
O graudus balsas veržiasi per orą.
Del ko nebaigia savo dainą graudžią?
Tinginius priekelt turi tikrą norą.
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite....

Tai skambink "Varpe"! tegul gaudims tavo
Išilgai, skersai eina per Lietuvą!
Budink ir šaukki graudžiu balsu savo,
O tas šaukimas perniek tenezuva!
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite....

Kas darbininkas ir kas dirbti gali,
Ant tavo balso prie darbo teimas!
O kur atrasi tinginį miegalį,
Tegul neliaudams jį budin gaudimas:
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite....

Tautos Himno tėvą, matysit
Lietuvių Darželį, ir Clevelande
tursit "Good time".

Vietinė Dr. Vinco Kudirkos
Draugija stato Kudirkos paminklą
savo kaštais, už tai ji užsitarnauja
pagarbas. Lietuvos Karininkų Ramovė,
kuri padovanojo Kudirkos biustą,
atėjo mums Amerikiečiams su
didele pagalba, už ką jai turi
me būti dėkingi.

Clevelando Lietuvos Kultūrinio
Darželio Sąjunga, susidedanti iš
Clevelando Lietuviškų draugijų,
ir visokių pažvalgų narių, ir Darželio
iniciatoriai ir visi veikėjai rupinasi
iškilmėmis, kurios suruoštos labai
gražios ir įspudingos.

Prašomi visi Lietuviai, be
skirtumo pažiūrų, dalyvauti
iškilmėse.

LIETUVOS HIMNAS

DR. VINCO KUDIRKOS ŽODŽIAI IR MUZIKA

Lie - tu - va tē - vy - ne mū - sū Tu did - vy - rių
Te - gul ta - vo vai - kai ei - na Vien ta - kais do -

že - mē, Iš pra - ei - ties ta - vo sū - nūs
ry - bės, Te - gul dir - ba ta - vo nau - dai

Te stip - ry - be se - mia. ir žmonių gė - ry - bei.

Te - gul sau - lē Lie - tu - vos Tam - su - mus pra - sa - li - na
Te - gul mei - lē Lie - tu - vos De - ga mū - sū šir - dy - se,

Ir švie - sa ir tie - sa Mūs žingsnius te - ly - di. - žy - di!

Kas prisijus \$1.00 arba daugiau auką Clevelando Lietuvos Darželiui, gaus dovanų puikų Dr. Vinco Kudirkos Paminklo Atidengimo Dienos Albumą su Darželio vaizdais ir kitais paveikslais, atminčiai. Skubėkit iki dar to albumų turima. Rašykite:

DR. VINCO KUDIRKOS PAMINKLO KOMISIJA
6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

LIETUVOS GIRIOSE

(PARAŠĖ S. MINCLOVAS — Vertė A. TARVYDAS ir S. TARVYDAS)

Dalykas einasi apie Jauną Kryžiuotį Vokietį, patekusį Lietuvį nelaisvėn ir įsimylėjusį Lietuvaitę, del kurios jisai išsižada gryžti į savo šalį.

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Bet šį akimirksnį iššoko iš miško Lietuvos atsargą paliktą gudraus kunigaikščio lemiama valandai. Visų priešakyje, iškėlęs savo geležimi kaustytą bruklį, jojo Liubartas. Jis įsiskverbė į Vokiečių tarpą; tuo vieną Vokietį sutremė jo žirgas, antram jis pats su brukliu perskėlė šarvuotą jo galvą ir paskum, pasistiepes balno kilpose, švajstėsi ir į kairę ir į dešinę. Įbingęs nedidelis jo žirgas tremė ir kandžiojo priešus. Vada sekė kiti; pasidarė tiek ankšta, jog ilgos Vokiečių jietys niekam nebetiko; knechtai krito vienas po kito; likusieji laužė savo jietis ir kovėsi abiem rankom; tik tai paskutiniuosius eilės pro savo draugų galvas ilgomis jietimis bandė atremti įnirtusius žemaičius. Vokiečiai tirpte tirpo nuo žemaičių bruklių.

— Neišsiskirstykite! Susiglauskite! — šaukė Albrechtas, švaistydamasis savo kalaviju. — Sutremęs mus pavieniui.

Liubartas vienu gaistu pripuolė prie jaunikaičio. Albrechtas kalavijas, susitikęs su šio žemaičio brukliu, išlužo iš rankenos ir žvangėdamas nukrito ant žemės.

Klaikus smugis į galvą apsvaigino Albrechtą; jis susiubavo; antras bruklio smugis atėmė jam samonę, todėl griudamas jis paleido iš rankos ir sulūžusio kalavijo rankeną.

Per tris šuolius nuo Albrechtos buvo Rudolfas.

— Giminaiti! — riktelėjo tat matydamas Rudolfas, ir jo balsas įveikė kautynių truksmą. — Albrechtai!!

Jis stipriai spustelėjo arklį pentiniais, net šis sustenėjo iš skausmo ir, atsistojęs piestu, sutremė kažkokį žemaitį.

— Kame tu esi, Albrechtai? — riktelėjo vėl Rudolfas, skindamas sau kelią tarp priešų ir vis žvilgtelėdamas žemyn į rankų ir kojų jukinį.

Rudolfas įsiuto. Suspaudęs abiem rankom savo kalaviją ir skindamas, kas tik pasipainiojo kelyje, ėmė vyti Liubartą, kad galėtų atkeršyti už Albrechtą.

Liubartas, save užmiršęs, kovėsi Vokiečių buryje, kurie kaip krembliai gniužo nuo jo bruklio.

— Liubartai, atsigrežk! — riktelėjo keletas žemaičių, matydami ties jo pečiais baisųjį riterį, bet Liubartas nieko negirdėjo. — Atsisuk! — spėjama balsu sušuko vienas žemaitis, suskubęs išvengti Rudolfo smugio; ir trenkė iš viso vieko jietimi per tautiečio nugarą.

Kaip pažeistas obšras, atsigrežė Liubartas ir, pamatęs Rudolfą, puolė jį. Susirėmė jų arklių, ir Liubartas pargriuvo su savoju. Kaip lušis, šoko jis ant kojų ir puolė Rudolfą. Rudolfo kalavijas suzvimbė be naudos ore. Liubartas tuo tarpu, pametęs bruklį, prišoko prie arklio ir smeigė peilį į pašonę. Žirgas suknarkė ir griuvo su raiteliu. Liubartas, naudodamasis proga, šoko prie Rudolfo ir, prispaudęs keliu, pro šarvų linkius stengėsi pataikyti peiliu.

Rudolfas šiaip taip išsitraukė iš kilpų kojas ir, visas įjegas sukaupęs, atsisėdo. Liubartas pačiuopo už gerklės ir prispaudė jį. Rudolfas pasverdėjo, bet nesugniužo. Valandėlę abu

priešu nei nekrustelėjo. Pagaliau geležinė pirštinė pasikėlė nuo žemės ir pačiuopo žemaitį už peties; tada šis paleido riterį, kuris tuoj atsi-klaupė. Įnirtęs Liubartas spyrė jam į krutinę ir puolė smaugti. Geležinė apikaklė susimaigė jo rankose. Rudolfas apkabino savo priešą, ir milžiniški kunai, vienas nuo galvos iki kojų šarvuotas geležimi, o antras bešarvis, rumaliojosi tarp lavonų. Umai Liubartas atsidūrė viršuje, keturi smarkūs smugiai pasipylė į riterio šalną, palikdami jame kruvinas duobes. Bet Rudolfas atsipekėjo, pačiuopo savo stiprųjį priešininką už krutinės ir užgulęs prilenkė jo veidą į gėstančio laužo žarijas. Paskiau Rudolfas atgala ranka dar keletą kartų smogė Liubartui į pakaušį.

Liubartas tik sudrebėjo ir sustingo. — Mesk! Su mumis greičiau! — riktelėjo ties Rudolfu kažkieno balsas.

Alsuodamas, kaip iš dumtelių, jis atsistojo ir pastebėjo du riterius. Aplinkui klaksojo žmonių ir arklų lavonai, tarp kurių dejavo sužeistieji.

Vokiečiai bėgo. — Greičiau šok ant arklio! — riktelėjo vienas riteris. — Musiškiai traukiasi! Čiupk Lietuvio arklį!

— Bet kame Albrechtas? — klausė Rudolfas.

Jo šarvai buvo kruvinai ir apkibę sniegu; šalmas sulankstytas, šalmo plunksnos sumaigytos, sutaršytos.

— Kame jis butų? — Čia jo nėra: jis priešakyje turi buti! — Ne, čia jis žuvo; surasti jis reikia! — nertėjo Rudolfas.

Netvarkingos, psuonuogės ir aptalžytos riterių eilės atsidūrė prie besikalbančiųjų ir, nežiurėdamos į grasinimus Rudolfo, norėjusio būtinai susijieškoti giminaičio lavoną, pagavo į savo sukurį ir nuruko paakiui.

Vokiečiai visiškai pralaimėjo; beveik visa gurguolė su visu karo grobiu teko žemaičiams; daugiau kaip trečdalis Vokiečių paklojo savo galvas šioje krauju aplaistytoje aikštėje.

Tiktai komandoriaus energiskumas ir kelių riterių sumanumas beišgelbėjo Vokiečius nuo visiško žuvimo.

Patį paskutinioji kariuomenės dalis, traukdamasi dengė bėgančios Vokiečių kariuomenės likučius. Žemaičiai per visą naktį vijo priešus iki pat sienos, kurią pasiekę, šie pasislėpė.

Rudolfas visą laiką buvo kaip apsvaigęs; kelis kartus jis grėždavo arklį, norėdamas vienas pulti besivejančius Lietuvius, bet kiti riteriai jį sulaukydavo.

Sustojęs ant pasikiogždėjusio Dauguvos ledo, Rudolfas atsiskuko ir, pagrumojęs savo milžinišką kumščiu į Lietuvos pusę, sumurmėjo:

— Atsilyginsiu aš tau už Albrechtą, prakeiktoji Lietuva! — Ir, spustelėjęs pentiniais žirgą, sunkiai nuklampojo ledą.

(Bus daugiau)

SAVANORIŲ ŽYGLIAI

Parašė PETRAS RUSECKAS
(Baudžiavos autorius)

SAVANORIŲ ŽYGLIAI, I ir II tomai, po 352 puslapius skaitymų ir 31 psl. iliustracijų. Knygos didelio formato. Kaina kiekvienas knygos \$1.50 su persiuntimu. Bet abu tomu perkant gaunama už \$2.50.

I TOMO turinys: 1. Lietuvos Kariuomenės kurimas ir kariai. 2. Pėstininkai. 3. Artillerija ir Aviacija. 4. Komendantūros. 5. Civiliai ir kariuomenė. 6. Zuvisiųjų karių, šaulių ir partizanų sąrašai.

II TOME yra šie skyriai: 1. Pėstininkai, 2. Raiteliai; 3. Partizanai ir šauliai; 4. Sanitarija; 5. Nelaisvėje; 6. Mirė ir žuvę kariai (papildomas sąrašas). Šiuose sąrašuose daugelis Amerikiečių Lietuvos ras žuvusių savo pažystamų, gimininių arba ir šiaip iš savo krašto žmonių.

"Savanorių Žygliai", I-mas ir II-ras tomas yra didesni už "Baudžiavą", taigi už \$2.50 su prisuntimo kaštais gausit net 700 puslapių įdomių skaitymų. Skubėkit įsigyti.

Kiekvienas kas tik paima šią knygą į rankas, skaito ją su dideliu susidomėjimu, nes joje yra aprašyta begalė visokių nuotikių, drąsių žygių, šurpių, pergyvenimų. O iš viso to spindi graži tėvynės meilė, kokios niekur kitur ir nerasi.

Reikalaukit "Dirvoje"

6820 Superior Ave. Cleveland, Ohio

DR. JONO BASANAČIAUS, LIETUVIŲ TAUTOS PATRIARKO paminklas Lietuvos Darželyje Clevelande. Buvęs Lietuvos Igaliotas Ministras Amerikoje, B. K. Balutis padeda vainiką prie paminklo Lietuvos Darželio atidarymo iškilmėse Eirželio 10 d., 1933 m.

VIETINĖS ŽINIOS MIRIMAI

JUOZAS ČAPLICKAS

Juozas Čaplickas, 63 metų, nuo 9114 Kempton ave., mirė Clevelande Rugsėjo 25 d. Palaidotas Kalvarijos kapinėse Rugsėjo 28 d. Pamaldos atsiuvo švento Kazimiero bažnyčioje. Velionis Amerikon atvažiavo 1893 metais.

Paliko žmona Morta, vaikai: Francis, Hattie, Clara, Josephine. Laidotuvėse pasitarnavo laidotuvių direktorė Della Jakubs.

Stojo prie Merchants Finance Co.

L. Frank Wharton, sekretoriaus padėjėjas Cleveland Association of Cedit Men, pasitraukia iš tos įstaigos nuo 1 d. Spalių ir tampa Clevelando Distrikto Manageriu prie Merchants Finance Co., Guardian Building. Ši kompanija turi ofisus Akrono ir Youngstowne.

Gimęs Fredericktown, Ohio, Wharton baigė Oberlin kolegiją, paskiau Clevelando Teisų Mokyklą ir yra narys Cleveland Bar Ass'n. Jis buvo su ta kredito organizacija per 12 metų.

Jis per keletą metų davė paskaitas Fenn Kolegijoje vakariniuose kursuose kredito ir tam bendrais klausimais. Jis tęs toliau Fenn pamokas publikoje kalbų sakyme.

Jis yra vedęs, turi du vaikus, gyvena 1207 Cook ave., Lakewood.

ANGLISKOS KALBOS LEKCIJOS

Miss Frances Zverina atidaro Angliskos kalbos pamokų klesas Citizens Bldg., 850 Euclid ave., kur mokina atvirkščiai ir norinčius pramokti Angliškai ir rašyti. Taip pat duoda lekcijas norintiems plačiau pasistumti Angliškoje kalboje.

Miss Zverina yra baigus Flora Stone Mather Kolegiją, Western Reserve Universitetą. Per 12 metų moko Anglišką kalbą Clevelande. Per pastarus penkis metus davė Angliskos kalbos pamokas įvairioms tautinėms grupėms Clevelande.

Ji taip pat yra daug kelių ir plačiai apsiėmusi su įvairių tautų žmonėmis, juos supranta, taigi lengvai gali pagelbėti mokintis.

KAIMYNIŠKOS UŽEIGOS

ANSEL ROAD CAFE

1066 Ansel Road
SMAGI LIETUVIŠKA UŽEIGA

Degtinė — Alus — Vynai Valgiai

Salės susirinkimams ir baliukams
K. Nekrošius, Savininkas.

K. STONIS RESTAURANT

Lietuviška ir Rusiška Importuota Degtinė

Visoki Lietuviški valgiai.

Vieta kur sustoja kitų miestų pravažiuojanti Lietuviai.

6824 Superior Ave.

A. WIRBICKAS

UŽLAIKO GRAŽIĄ DIDELE

LIETUVIŠKĄ UŽEIGĄ

Stiprus Alus — Degtinė — Vynas

17320 St. Clair Avenue

SPORTAS

TALUN IMSIS SPALIU 3 D. ARENOJ

Clevelando nauja Arena, 3700 Euclid Avenue, kur atsiubina visokis sportas, oficialiai pradės imtynių sezoną pirmadienio vakare, Spalių 3, kur svarbiausiu imtiku pakviestas Vladas Talun, Vilnietis, kuris Amerikoje dalyvavo virš 150 imtynėse, kartu ir Clevelande, ir dar nėra nei karto nugalėtas.

Walter A. Taylor, kuris tas imtynes rengia, suporavo Taluną su Bob Strangler Wagner iš Portland, Ore., kuris sveria 248 svarus. Strangler Wagner žinomas Clevelando imtynių mėgėjams kaip labai smarkus ir žiaurus imtikas, kuris nugalėjo populiarų Hardy Kruskamp trumpas laikas atgal.

Prie šios imtynių poros bus pastatyta dar kelios gerų imtynių poros.

Tai bus vienos iš didžiausių imtynių ką kada Clevelandiečiai matė.

RAMS PRIEŠ DETROIT LIONS

Sekmadienį po pietų, Shaw Stadiume, East Clevelande, atsis bus didžiausias profesionalės futbolo rungtynės tarp Cleveland Rams ir Detroit Lions.

Tas lošimas, buvęs skirtas šeštadienio vakarui toje pat vietoje, perkeltas į sekmadienį. The Lions, du kartu laimėtojai Nacionalėje Lygoje čempionai pastarų 4 metų bėgiu, atsižvelgia į Clevelandą savo žymiausių lošikus, kuriuos vadovauja Dutch Clark.

Lošimas prasidės nuo 2:30 po pietų. Tikietai \$1.10, \$1.65 ir \$2.20. Bus taigpi vietų ir po 65c.

PROGRAMAS AKRONE

Vilniaus pagrobimo paminėjimui rengiama Akrono gražus programos šeštadienio vakare, Spalių 8 d., žinomoje salėje 772 Raymond st. Bus dainos, kalbos, deklamacijos. Programa didesnę dalį išpildys Clevelandiečiai.

Ten rengiasi važiuoti ir nemažai Clevelandiečių.

UNITED STATES Marine Band KONCERTAS

"The President's Own"

Public Auditorium
RUGSĖJO 29 ir 30
4 koncertai Popiet ir vakarais
Pradžią 2:15 vakare 8:30 val.

"Geriausias Benas Amerikoje"
Nupigintomis kainomis
POPIETIUI 25c VAKARE 50c
Rengėjai
Fraternal Order of Police
Cleveland Lodge No. 8

PYTHIAS CAFE

LIETUVIŠKA UŽEIGA
231 EAST 156 STREET
(Netoli Euclid Beach Parko)

ALUS — DEGTINĖ
UŽKANDŽIAI

SOKIAI IR GERA MUZIKA

Penktdienio ir šeštadienio vakarais

J. Verbyla ir A. Čiutelė savininkai.

BLACK CAT CAFE

• Night Club •
4058 ST. CLAIR AVE.
(Atidara iki 2:30 ryto)

Šeštadieniais Vištienos vakarienė 35c.

Muzika Penktadienio ir šeštadienio vakarais.

JUZE ir ANTANAS ČIAPAI, Sav.

POLICIJA RAGINA BUTI ATSARGIAIS PĖKSČIUOSIUS

Clevelando policijos departamentas praneša sekančių:

Nuo pradžios 1938 metų iki vidurio Rugsėjo mėnesio Clevelandas pasitenkinusiai tēmijai ir trafiko saugumą ir sumažėjimą nelaimių gatvėse. Mes galėjome pasidžiaugti saugumo vykimu ir Clevelandas pasiekė aukščiausio saugumo atžvilgiu laipsnio koki kada turėjo bėgyje pastarų 10 metų.

Tačiau staiga pradėjo kilti nelaimingi atsitikimai, kurie, kad ir laikinai, pakėlė žuvimų skaičių. Iki Rugsėjo 15 d. ši mėnesį įvyko 12 mirtinų nelaimių, kuomet pernai metų tuo pat poros savačių laikui buvo tik 11. Tas parodė pirmą padidėjimą nelaimių virš 1937 metų nelaimių.

Tos nelaimės parodo kad iš dvylikos užmuštų aštuoni buvo pėkstieji, ant kurių užlėkė automobiliai. Taipgi paskutinių penkiolikos užmuštimo nelaimių daviniai rodo kad vienuolia pėkstieji užmušta automobiliais dėl to kad jie vienai ar kitaip neapsisaugojo automobilių.

Todel tiems kurie vaikšto gatvėse, suaugę ar vaikai, turi būti pirmiausia užduotis ant minčių saugotis save, neiti gatvėn neapsidariusi iš kur trafikas važiuoja, nebandyti perbėgti gatvę per tarp smarkiai lekiančių automobilių. Viena minututa palaukta kol automobilis pravažiuos ir gatvė liks tuščia, juk sutauyps jums daug metų gyvenimo, arba išvengs sužalojimo, sirgimo ir nuostolių. Niekad nereikia eiti per gatvę kur nėra pažymėjimų, ir prisilaikyti trafiko signalų.

Tos nelaimės parodo kad iš dvylikos užmuštų aštuoni buvo pėkstieji, ant kurių užlėkė automobiliai. Taipgi paskutinių penkiolikos užmuštimo nelaimių daviniai rodo kad vienuolia pėkstieji užmušta automobiliais dėl to kad jie vienai ar kitaip neapsisaugojo automobilių.

Todel tiems kurie vaikšto gatvėse, suaugę ar vaikai, turi būti pirmiausia užduotis ant minčių saugotis save, neiti gatvėn neapsidariusi iš kur trafikas važiuoja, nebandyti perbėgti gatvę per tarp smarkiai lekiančių automobilių. Viena minututa palaukta kol automobilis pravažiuos ir gatvė liks tuščia, juk sutauyps jums daug metų gyvenimo, arba išvengs sužalojimo, sirgimo ir nuostolių. Niekad nereikia eiti per gatvę kur nėra pažymėjimų, ir prisilaikyti trafiko signalų.

SUNKU GAUTI PENSIJAS

Clevelandiečiai kurie paduoda aplikacijas senatvės pensijai gauti turi laukti tarp trijų ir aštuonių mėnesių iki sulaukia pirmos pensijos mokesčio.

Daugelis senelių ilgai nesulaukia pensijų, nes jų aplikacijos "prapuola" valstijos komisijoje. Kiti negauna negalėdami įrodyti savo tikro amžiaus.

SKAITYKIT VIENYBĘ

• VIENYBĖ — seniausias ir geriausias Lietuvių laikraštis Amerikoje, einantis 52 metus ir antrus metus populiariu dienraščiu. Leidžia Lietuvių Spaudos Bendrovė.

• VIENYBĖ nagrinėja Amerikos Lietuvių gyvenimą, kultūrą, mokslą, gina tautinius reikalus, kovoja su nutautėjimu, nagrinėja Lietuvių jaunųjų gyvenimą (tam leidžia Anglišką kalbą puslapi), nagrinėja moterų reikalus ir gyvenimą. Plačiai rašo apie Amerikos Lietuvių kolonijų veikimą. Suteikia žinių iš Lietuvos ir daug apie Lietuvą rašo. Sprendžia politikos ir kultūrinius klausimus ir patiekia vėliausias pasaulines žinias su paveikslais.

• VIENYBĖS dienraščio skaitytojai, pasinaudodami lengvata, prašomi savo giminėms ir pažystamiems Vilniaus krašte gyvenantiems užsakyti Vienybę tik padengiant pašto persiuntimo išlaidas — 2 dolariu metams.

Prenumerata metams užsieniuose \$7.00, pusei metų \$3.75, 3 mėnesiams \$2.
Suv. Valstijose ir Kanadoje metams \$500; pusei m. \$2.75.
Adresuokite:

VIENYBĖ
193 Grand Street
Brooklyn, N. Y.

I. SAMAS JEWELRY

6704 Superior Avenue

AKRON, OHIO

GRAŽUS PROGRAMAS SPALIU 8 VAKARE

Akroniečiai kartu su Clevelandiečiais ir kitų aplinkinių miestų Lietuviais minės Vilniaus užgrobimą šeštadienio vakare, Spalių 8, nuo 6 val., žinomoj salėj 772 Raymond st. Clevelandiečiai ir vietiniai išpildys trumpą gražų programą, po to visą vakarą bus šokiai. Daugelis Akroniečių rengiasi tame vakare dalyvauti. Kitame numeryje bus plačiau pranešta apie programos dalyvius.

Apsivedę p-lė Elzbieta Siderytė, duklė Antano Siderio, su Lietuviu J. Beinorium iš Chicago. Jauna porėlė apsigyveno Blue Island, Ill. Laimingos kloties jų gyvenime.

Užpėreite Dirvos numeryje buvo rašyta apie jaunuoio A. Kazlausko laimėjimus mažų orlaivių konkurse. Reikia prie to dar pažymėti kad laimėdamas tame konkurse pirmą vietą, nes jo darbo orlaivukas išbuvo ore ilgiausia, jisai gavo dovanų pinigais 15 dolarių, laimėjimo taurę ir auksinį laikrodėlį \$40 vertės.

Rugsėjo 24, buvusioje Lietuvių Sv. Petro bažnyčios salėje įvyko banketas pagerbimui Mateušo Antanavičiaus jo gimimo ir vardo dienoje. Kalbėjo Kun. Angelaitis, apsakė Antanavičiaus darbuotę Lietuvių tautai ir tikėjimui, ir palinkėjo ilgiausią metų. Antanavičius yra 64 metų amžiaus. Jis tą vakarą gavo dovanų nuo klebono Kun. Burgeois, Kun. Angelaičio ir kitų artimų draugų. Pats Antanavičius visiems paaišavo už dovanas. Svečių buvo daug. Banketo surengėme darbavosi J. Sebestinas, p. žintelenė ir A. Gutauskienė.

Jaunuoliai Jonas Rudis ir J. Lukaševičius įsigijo trokį, jie užsiima pardavimu ir pristatymu anglies, taip pat pasitar nauja pervežime rakandų ir tt. Verta juos paremti ir reikale kreiptis prie jų. Jų antrašas 605 Washington st., telefonas JE 0851.

Pas J. Pulkus lankėsi iš Clevelando Pulkienės sesuo Kazlauskienė su savo vyru, sunum ir duktere, ir iš Lietuvos atvažiavęs sesers sunus Kazys Kuras.

DARBAI PAKILO. Pensylvanijoje nuo Liepos mėnesio pradėjo palengva kilti darbai ir darbininkų algos padidėjo.

PRANEŠKIT Savo Antrašo Permainą

Dirvos skaitytojai persikeldami gyventi į naują vietą būtina išanksto praneškiti administracijai kad pakeistų jūsų antrašą naują. Paimkit už 1c atvirutę ir ant jos užrašykite savo vardą, pavardę ir naują antrašą ir užadresuokite: DIRVA, Cleveland, Ohio.

SKAITYKIT!

"Dirvos" Administracijoje galite gauti šiuos laikraščius "VIENYBĖ", "MARGUTIS", "AMERIKOS LIETUVIS"

Skautų Dalis

Skyrių veda Sk. Vyt. Vyr. Sklt. J. Jurgelis

"Brangindamas savo garbę, aš pasižadū visomis įjogomis tarnauti Dievui ir Tėvynei, padėti artimui ir vykdyti skautų įstatus."

KODEL MES NORIM BUTI SKAUTAIS?

Ten kur linksma, gražu, ten kur suėjęs būrelis linksmai klegena, žaidžia ir mokosi, ten tik yra malonu ir gera...

Lietuva—Amerika tai dvi skirtingos šalys. Lietuva yra Tėvynė mūsų, iš kurios mes tiek daug atminimų turime. Lietuvoje mes augom, džiaugmės ir vargom. Buvo tie laikai kuomet mes Lietuviškai skaityti ir rašyti negalėjome, jungė ir vargą nešėme. Šiandien jau kitokios dienos. Jau Lietuviai nevergaujame.

Amerika — mūsų antra Tėvynė. Čia mes atbėgome nuo anų laikų priepaudo, keršto. Dabar mes jaučiamės laimingi. Laimingi po ilgų dienelių apmirstę savo kalbą, papročius ir kilmę, priėmę svetimus papročius ir kalbą. Nors tas Tėvynės ilgesys buvo sunkus apmirsti, bet pats gyvenimas mus prie to privėdė, kad šiandien ne tik mes, bet tuo labiau mūsų vaikai nuo to nutolo. Graudu ir linksma kuomet pamatai būrelį Lietuvių, kuris suėjęs dainuoja, ir kalba kaip Lietuvoje dabar smagu, linksma ir gera.

Mes prieiname, klausomes ir norime skristi nors mintimis į tą kraštą ir pamatyti kaip visa ten dedasi. Po tų išgirstų kalbų, mes pasižadame savo vaikus mokyti ir daug, daug papasakoti apie Lietuvą. Bet laikas neduoda, o be to vaikai tų kalbų visiškai nenori klausytis, nes jiems tik tas gerai kas Amerikoniška.

Jeigu mums ateiviams smagu sėdėti, kalbėti ir dainuoti Lietuviškai tai gal linksmau tau, per tiek laiko nemačius ir neįtutus to pakitėjimo, tiek tautiniame tiek ir kultūriniame gyvenime Lietuvos.

Tat todėl skautais mes norime būti, nes tik skautais budami sušieime visi bendrą broliškos vienybės, žengsime toliau gyvenimą su šypsena lūpose, mokydami ir kitus mokydami kas skautiška ir kas Lietuviška. Tau, tėveli ir motute, bus atrama tavo vaikų auklėjimui. Linksma bus kai ir tavo vaikai kalbės ir dainuos ir kai daug ką papasakos Lietuviškai.

KĄ SKAUTYBĖ DUOS MUMS AMERIKOS LIETUVIAMS?

Amerikos Lietuvių jaunimas per skautybę suėis su kito miesto Lietuvių jaunimu, o susiriesi pažinsime vienas kitą. Budami vieningi ir lankydamis skautų suėigas išmokys kaip tėvus gerbti, kitiems padėti, pažins geriau ir išmokys tvarkytis busimam gyvenimui, atsitolins nuo nekultūriškų išėjimų, pamirš kas yra bloga, nes gerumu ir tvirtu būdo išauklėjimu nugalės priešingą kliūtis. Skautais budami bus visuomet sąžiningi ir tvirtos valios, augsas ir kitos išorinės brangenybės liks mažesnės vertės. Tik per skautybę pažinsime savo krašto kultūrą, arčiau priartinsime prie kitų vienminčių mūsų brolijos draugų ir tuomet dirbsime tą kilnų darbą kurį dirba viso pasaulio skautija. Perskaitykime tik pirmutinius įžodžio žodžius ir įsigilinkime į

CLEVELANDO SKAUTŲ VYČIŲ ĮŽODIS

Spalių 1 naktį šio būrelio skautai vyčiai kandidatai stos prieš savo vadus ir visuomenės žymius veikėjus: svečią iš Lietuvos, Mjr. S. Narušį, P. J. Žiūrį, K. S. Karpių, Dr. S. T. Tamošaitį, Izidorių Samą, ir parodys ką jie per tą trumpą laiką išmokė ir prisiruošė tampa skautu. Po egzaminų, rytui auštant, duos Skauto Vyčio įžodį. Nuo tos dienos eidami tolimesniu skautų patyrimo programą vadovaus skautams ir skautėms vyčiams budami vadais.

Kas turite pritarimą šiam būreliui prašoma atvažiuoti į Lietuviską kaimelį šeštadienio vakare, Spalių 1, pas p. Navickus ir Samus. Ten pamatysitė kas bus reikalaujama iš skauto ir kaip jis atrodo tą momentą.

DIDELĖ LIETUVIŠKA VAISTINĖ

C. Pakeltis Pharmacy
1117 East 79th Street
(Kampas Pulaski Ave.)

Užlaiko visokias namines ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai nuo astrijos užsisenėjusio Reumatizmo, nuo visokių žaidų, dedervinių, nevirškinimo vidurių, užkietėjimo vidurių, kosulio, kataro, lytiškų nusilpnėjimų, visokių lytiškų ligų, nerviškumo, nemigės ir visokių kitokių ligų.

C. Pakeltis Vaistinė
1117 E. 79 St. Cleveland, O.
Telef. ENd. 8433 ENd. 8534
Vaistinė atdara 7 dienas savaitėje.

AKINIAI

galima gauti pas
D-RA MATULAITI
(Lai)
1155 East 79th St.

Build or Improve
Your Home

WITH A
Cleveland Trust
FHA LOAN

ASK FOR DETAILS AT
ANY CLEVELAND TRUST BANK

The
Cleveland
Trust Company

Member Federal Deposit Insurance Corporation

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.
Telefonas: Ofiso MAIN 1773 Namų KENmore 4740-W

Norėdami pigiai pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausit už pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairios apdraudos-insurance reikaluose. Perku ir parduodu bankines knygeles, sutaisau paskolas pirmo mortgėjo. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA

NEW DEAL BAKERY

PRANAS KUNCAITIS, Savininkas

4023 E. 141 STREET Telefonas WASH. 3227

DUONKEPIS SU DAUG METŲ PATYRIMO.

Kepam skanią Lietuvišką Ruginę Duoną, taipgi šviesią ir baltą Duoną, visokius Pyragaičius-Kėksus, Tortus ir Pyragus Vestuvėms, Baliams ir privatiškiems namams pokiliams. Kreipkitės asmeniškai, arba laišku ar telefonu.

Pristatom tiesiog į namus, į jūsų maisto parduotuves ir visur.

VISADA KLAUSKIT NEW DEAL DUONOS

LIETUVOS MIESTELIAI

MIESTAI IR ISTORIŠKOS VIETOS

GEDRAIČIŲ PRAEITIS ATSPINDŽIAI

EZERE NUSKENDE RUMAI.

PRANCUZŲ ARKLIAI BAŽNYČIOJE.

BEŽEMIŲ MIESTELIS

Giedraičių miestelis vienas seniausių Lietuvoje. Jau 1300 metais Kementos ežero pakrantėje buvo įsikūrusios Aukštaičių sodybos, kurios istorijoje minimos kaip laisvų žemdirbių ir žvejų kaimai.

Senų žmonių padavimai byloja kad vėliau ir ežero pusiasalyje buvo įkurta kaž kokių valdovų sodyba. Čia buvo pastatyti gražūs rumai, kurių bokštai buvo aukso skarda dengti ir buvo matomi per 20 kilometrų aplinkui. Tačiau vieną audringą naktį pusiasalio galas staiga nugrimzdęs į ežerą, palaidodamas bangose šaunius rumus ir jų gyventojus.

1410 metais Giedraičiuose buvo įsteigta pirmutinė parapija ir pastatyta medinė bažnyčia. Tačiau daugelis gyventojų dar vis laikėsi senosios Lietuvių tikybos ir slapiai garbino miškuose savo dievus. Net 1419 m. Kementos ežero pakrantėje, geros tankumne buvo surasta Perkuno garbintojų ramovė. Jos lankytojai vėl buvo vedami į ežerą ir išnaujo krikštijami. Užtat pirmosios bažnyčios bukle buvo labai skurdi, nes Giedraičiai nenoriai ją lankė ir mažai ką aukojo.

Tik 1445 m. Giedraičių parapijos padėtis sustiprėjo kai ji gavo didelį "funduša", apie kurį senovės dokumentai taip sako: "Mes Dievobaimingi šlektos, Mykolas Giendvilio, Mikalojus Janavičius Juraga, Jonas Milkavičius, Jonas Midnikas, Sereika, Gailiūsis ir kiti dovarojame Giedraičių bažnyčiai tris karčiamas su visomis teisėmis ir privilegijomis ir įsakome savo įpėdinams jas pildyti ir gerbti. Per mylią aplinkui negalima leisti statyti kiti karčiamų, kurios galėtų kenkti bažnyčios pajamų interesams" ir tt. Vėliau tas "fundušas" buvo dar padidintas ir 1474 metais karaliaus ir kunigaikščių Giedraičių patvirtintas. Vietoje medinės buvo pastatyta mūrinė bažnyčia, kuriai kunigaikščiai Giedraičiai suteikė didelius plotus žemių ir 17 ežerų.

Tačiau fundatorių gimė ir įpėdiniai testatorių valios nepildė ir dažnai atiminėjo iš bažnyčios dovanotus turtus. Vienas kunigaikštis Giedraitis net ginkluotą užpuolimą buvo padaręs. Jis atėmė iš bažnyčios daugelį ežerų, dvarų ir karčiamų, nuomos pinigų pagrobė, o kunigo įgaliotinius iš-

plėkė bizunais. Kitų fundatorių įpėdiniai pasiekė jo pėdėmis ir vyriausiam tribunole uždėjo areštus ant nuomų ir kitų pajamų. Iš esamų 7,000 kapų auksinių jie atsiėmė 6,900 kapų ir visas žemes bei ežerus. Pirmutinių Giedraičių bažnyčios klebonu buvo Merkėlis Giedraitis, kuris vėliau buvo žemaičių vyskupas ir krikščionybės apaštalas. Jis Giedraičių bažnyčiai 1609 metais padovanojo penkis valakus žemės ir 100 kapų pinigais.

Napoleono karo metu Giedraičių bažnyčioje buvo amunicijos sandėliai, joje stovėjo Prancūzų karių arkliai. Geležimis apkaustyta skrynja, kurioje buvo visi istoriniai ir teisiniai bažnyčios dokumentai, buvo išmesta ir sudaužyta. Daug svarbių dokumentų dingo be pėdsako.

GEDRAIČIAI DABAR

Tačiau ir dabartiniai Giedraičiai gvyai primena tuos senovės laikus. Tai vienintelis miestelis Lietuvoje kur gyventojai neturi nei pėdos nuosavos žemės. Visi miestelio pastatai stovi ant bažnytinės žemės. Sklypininkai, amatininkai, prekybininkai, net pati Giedraičių valsčiaus savivaldybė yra tik laikini nuomininkai, nes visi jų trobesiai stovi ant bažnytinių sklypų. Tik Slaviankos priemiesčio gyventojai turi nuosavus sklypelius.

Nepriklausomybės kovos išgarsino Giedraičių vardą ne tik Lietuvoje bet ir visame pasaulyje. Čia buvo sulaužyta priešų galybė ir visi kėsiai į mūsų laisvę. Tuos garbingus žygius primena didingas paminklas, pastatytas iš tamsiai raudono granito imitacijos pagal dailininko Jaroševičiaus projektą. Paminklo šonuose įmūrytos bronzinės lentos su giliai prasmingais užrašais:

"Giedraičių kautynių didvyriams:
Jūs esat pavyzdys kaip reikia savo pareigą pildyti! Mes cekame Jus!
7 p. Ž. K. B. p. kariai".

"Išleikite, draugai, garbingai žuvę ties Giedraičiais 1920 m. ginant nuo lenkų tėvų žemę. Veikiai mes jus aplankysim, nes kelias į Vilnių per jusų kapus!"

9-tas Pėst. Kunigaikščio Vytenio Pulkas."

Kitoje lontoje surašyti žuvusių kariaukų ir kareivių vardai ir pavardės. Gražus sodelis prie paminklo — tai mėgiamausia Giedraičių poilsio ir susitikimo vieta.

Kapinėse, gražiausioje vie-

NAUJAUSIOS ŽINIOS IŠ LIETUVOS

• VILNIUS, Rugs. 23. — Vilniaus krašte Lenkai neduoda Lietuviams tautybės pažymėjimų vaikams į Lietuviškas mokyklas. Kas neturi pažymėjimo kad jis Lietuvis to vaikas negali būti priimtas į Lietuvišką mokyklą. O jei Lietuvių mokyklų vedėjas ir priimtų, už tą jis būtų nubaustas ir gal net mokykla būtų uždaryta.

• KAUNAS, Rugsėjo 23. — Šiomis dienomis Merkinės valsčiuje rastas titraginis įrankis, kuris buvo naudotas tarp 8000 iki 3000 metų prieš Kristaus laikus.

• KAUNAS, Rugs. 23. — Valstybės Prezidentas Antanas Smetona iš savo tėviškės Užgirių, kur šią vasarą atostogavo, sugrįžo į Kauną. Pakeičiui į gyventojai nuosirdžiai sveikino. Atvykusį prezidentūrą prie garbės vartų Prezidentą pasitiko vyriausybė. Tą pačią dieną Prezidentas su ministrais aptarė tarptautinę padėtį.

• GENEVA, Rugs. 21. — Užsienų reikalų Ministras St. Lozoraitis Tautų Sąjungoj pilnaties posėdyje pasakė kalbą, pabrėždamas Lietuvos prisirišimą prie Tautų Sąjungos principų. Kiekvienam nariui turi būti palikta teisė apsispręsti ar jos ypatinga padėtis leidžia

toje, iš kurios atsiveria nuostabus vaizdas į Kementos ežerą ir kalnuotas apelininkes, kurių kapai, stilingais betono kryžiais papuošti ir stropiai tvarkomi. Čia ilsisi Giedraičių kautynių karžygiai. Prie tako vėl betoninis pilkas paminklas su užrašu:

"Partizanas Juozas Sabulis
žiauriai lenkų nužudytas
1923 m."

Kiek toliau nuo jo, antras kulkus paminklas, iš apalių akmenų sukrastas ir geležiniu kryželiu papuoštas. Jame užrašas:

"A. A. Čia ilsisi
Veronika Katelytė, 17 m. amž.
žiauriai lenkų nužudyta
22. IV. 1923 m."

Tie trumpi parašai primena šurpius ir žiaurias tragedijas, supurtančias kiekvieną širdį. Velionis Sabulis buvo Lenkų pakviestas pasitarti. Jis nuėjo be ginklo, kaip dera parlamentarui. Bet klatingų priešų buvo užpultas, nužudytas žiauriausiu būdu, sutripiant visus žmoniškos moralės dėsnius.

Dar baisiau žuvo jaunutė V. Katelytė, už tą kad pasakė užpuolikams tiesiai į akis jog jie smurtininkai ir sutarčių laužytojai. Įsiutę Lenkai ją žvėriškai išniekino ir nužudė tokiais kankynėmis apie kurias be pasislykštėjimo negalima kalbėti. Po žiauriausių tortūrų jos kūnas buvo sudraskytas ir suknūždytas į beformę masę.

Visi tie krūpi, paminklai ir dokumentai kiekviename žingsnyje kalba apie garbingą Giedraičių praeitį, didžius žygius ir gyvą sentėvių milžinų dvasią.

(Sakalas.)

IGALIOJIMAI

reikalingi Lietuvoje pirkimui, pardavimui, valdymui žemių ir kitokio turto.

K. S. KARPIUS

Registruotas Lietuvos Konsulate Notaras.

Rašykite laiškais arba atsilankykite asmeniškai.

"DIRVA"

6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio

LENKAI APIE LIETUVOS PIENO UKĮ

"POLSKA ZBROJNA" (nr. 232), perspaudė iš laikraščio "Spolnotta" straipsnį apie Lietuvos prekybos bendroves. Laiskrastyje rašoma jog Lietuvoje pienas esąs vadinamas "bal-tuoju auksu". Jis tikrai esąs vertas to vardo, nes pieno produktų sudarą 20 nuoš. viso Lietuvos valstybės eksporto.

Tik geros ekonominės organizacijos dėka Lietuva turinti tokį biudžetą. Šis kraštas neturįs savo natūralinių turtų. Girdi, visą pramonės produktų importą Lietuva turinti padengti žemės ūkio produktų eksportu.

Toliau pažymima jog Lietuva tai esanti išimtinai žemės ūkio šalis, ir jos ūkininkas gyvenas visiškai gerai. Už tai jis esąs dėkingas įvairioms kooperacijoms ir bendravėms, geram ūkiui. Pieno bendrovės neleidžiančios skriausti ūkininkų.

Pirmais nepriklausomybės metais, baigdamas rašo laikraštis, Lietuvoje buvus tik viena pieno perdirbimo bendrovė. Šiandien jų esama 200.

Dvarininkai Jieško Atlyginimų už Žemės

KAUNAS (Tsb.). — Steigiamojo Seimo priimtas žemės Reformos įstatymas numato dvarininkams atlyginimą už nusavintus jų dvarus, bet aiškiai nepadaro kaip ir po kiek bus atlyginta. Žemės ūkio ministerija gali dvarininkams duoti atlyginimą laisvai susitarus.

Daugelis dvarininkų, atsidurę materialiniuose sunkumuose, prašo žemės ūkio ministeriją kaip nors jiems atlyginti už nusavintą žemės. Žemės ūkio ministerija su dūgelio dvarininkų atsietikė, daugiausia atlyginimą davė miškų. Bet paaiškėjo kad dvarininkai gautą mišką stergiasi tuoj paversti pinigais, jį parduoja, iškerta. Toks dvarininkų elgesys nesiderina su Lietuvos ekonomine politika, kuri stengiasi miškus taupyti. Todėl nusistatyta atcityje dvarininkams už dvarus mokėti pinigais.

Užmezgus santykius su Lenkija, labai pagyvėjo dvarininkų lankymasis žemės ūkio ministerijoje atlyginimų klausimais. Net tie dvarininkai kurie nepriklausomybės kovų laikais buvo pabėgę į Lenkiją ir Lenkų kariuomenėje kariavo prieš Lietuvą, dabar per savo įgaliotinius teiraujasi apie jų nusavintus dvarus. Tokių pabėgėlių dvarininkų dvarai nusavinti galutinai ir už juos visai nemanoma atlyginti. Tai gi Lietuvos-Lenkijos santikiai iki šiol sukėlę gyvesnį judėjimą tikrai Lenkų dvarininkų tarpe.

LIETUVIŠKI PARŠELIAI VILIOJO VISUS

Kurjer Wilenski Rugs. 25 rašydamas apie Karaliaučiaus rugę, ketetą žodžių tarė ir apie Lietuvos paviljoną. Girdi didžiausią sensaciją mugėje sukėlė porėlė iškeptų Lietuviškų karšelių, šauniai stovinčių ant trumpų kojųčių. Vokiečiai liečią juos pirstais. Susiterkančios minios žmonių apie juos. Visi žiūri ir juos kaip į kokį stebuklą.

Toliau rašo autorius, jog jis nežino kaip ilgai ši minia stovėsianti prie išstatytų žalių brolių ir prie kelių kapų kiaušinių, prvežtų iš Lietuvos.

Taip pat didelį dėmesį sukelia mažas fontanas, kurio dugne plaukioja keletas vėžių. Baigdamas, straipsnio autorius pažymi jog ir Lenkija galėtų atsivežti daug daugiau vėžių negu konservų dėžučių.

Amerikoje Girdėsime Lietuvos Radio Programus

Statoma Galinga Stotis, kurios Bangos bus Atsuktos į Amerikos Pusę

KAUNAS. — Jau senai buvo jaučiamas reikalas arba Kauno radio stotį sustiprinti ar pastatyti visai naują stotį. Dabar jau yra paaiškėję kokią reikia Lietuvai turėti radio stotį kad ji kaimyninių stočių nebūtų nustelbiama. Mat, Rusai, Vokiečiai ir kiti pasistatę galingas stotis, ir net Lenkai Vilniuje pastatė naują didelę stotį.

Tai gi šymet imtasi pertvarkyti Lietuvos radio reikalus. Nusistatyta pastatyti naują, didelę, modernią radio stotį. Vyriausybė jau priėmė įstatymą naujai radiofuzinei stotiai pastatyti. Stoties statoma ties Baitais, Juodonių ir Sitkunų kaimų srityje, apie 15 kilometrų nuo Kauno.

Numatyta prie stoties įrengti radiofoninį siustuvą su nukreiptomis į Ameriką ilgomis ir trumpomis bangomis. Ši siustuva įrengus, Lietuvos radio programai galės būti klausomi ir Suvienijotose Valstijose. Ypatingai radiofoninis siustuvas galės pasitarnauti užsienio Lietuvių spaudai.

Amerikos ir kitų šalių Lietuviški laikraščiai tą pačią dieną galės gauti žinias iš Lietuvos.

Todėl naujos radio stoties pastatymas Lietuvoje bus labai reikšmingas ir užsienio Lietuviams.

Normalus stoties našumasios bangos galingumas bus 60 kilovatų; be to, bus atsarginiai įrengimai, kurie leis, reikalui atsitikus, stoties galingumą padidinti iki 120 kilovatų.

DYKAI BANDYMAS NUO REUMATIZMO

Mes turim puikų Metodą nuo Reumatizmo, kurį norini pasiusime košam šio laikraščio skaitytojui kuris tik pareikalaua. Jei kenčiate skausmą sąnariuose, jeigu jie sustingę, arba labai jauslūs, jeigu turit kentėti kožnoje oro perrainoj, štai jums proga išbandyti paprastą, niku Metodą, kuris pagelbėjo šimtams.

Mes noriai pasiusim jums PILNĄ Pakelį, 7 dienoms DYKAI ISBAN-DYMU, ir jeigu norėsite naudoti daugiau, tą galėsit daryti už mažus kaštus. Mes kviečiame jus naudoti tą vaistą 7 dienas, DYKAI, mūsų kaštais. Pasiųskit savo vardą ir adresą tuojau į:

ROSSE PRODUCTS CO. Dept. Y-3

2708 W. Farwell Ave. Chicago, Ill.

Opening for Business May 16, 1938

The Union Bank of Commerce Co.

CLEVELAND

Commercial Banking

DIRECTORS

HARRY P. AFFELDER, The Wolf Envelope Co.
OSCAR L. COX, President, Oakley, Norton & Co.
FREDERICK C. CRAWFORD, Thompson Products, Inc.
RANDOLPH EIDE, The Ohio Bell Telephone Co.
W. H. GERHAUSER, The American Shipbuilding Co.
ROBERT C. NORTON, Oakley, Norton & Co.
JOHN B. PUTNAM, Andrews, Hadden & Putnam
HENRY S. SHERMAN, The Society for Savings
FRANKLIN G. SMITH, The Ohio Rubber Co.

OFFICERS

OSCAR L. COX, President
CLARE W. BANTA, Executive Vice President
C. B. ANDERSON, Vice President
H. F. BURMEISTER, Vice President
H. E. HILLS, Vice President
E. N. WAGLEY, Vice President
G. R. HERZOG, Cashier
G. W. ANDREWS, Asst. Cashier
LOUIS L. COX, Asst. Cashier
E. F. MEYERS, Asst. Cashier

Capital and Surplus \$7,000,000

Member Federal Reserve System, Federal Deposit Insurance Corporation, Cleveland Clearing House Association

APDRAUDOS REIKALE

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patalpas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai deklai. Todėl pirmiau šaukite mus negu ugniesgaisius (fire-monius).

P. P. MULIOLIS

Vienatinė Viešinė Pastovi Lietuviška Real Estate ir Apdraudos Agentūra

6806 Superior Ave. Cleveland HEnderson 6729

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BALSAMUOTOJAS

6522 Superior Ave. HEnderson 9292

The Wilkelis Furniture Co.

Rakandų Krautuvė

6307-11 Superior Ave. ENdicott 2343

N. A. WILKELIS SAVININKAS JURGIS ARBUCKAS VEDĖJAS

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

"DIRVA"—6820 Superior Avenue, ENd. 4486—Atdara vakarais

Sekmadienio Iššilmės, Radio Programos ir Paskutiniai Patvarkymai

! Darželį važiavimo laikas pagreitinamas, paradas nuo Dirvos ir Lietuvių salės prasidės 1:20, Darželyje bus 1:30 val., nes svarbioji iššilmių dalis bus leidžiama per WCLE radio stotį iš Clevelando lygiai 2 v.

Sąryšyje su Dr. Vinco Kudirkos paminklo atidengimu Lietuvių Darželyje, šį sekmadienį, Spalių 2 dieną, iš Darželio bus perduodamas iššilmių programos per Clevelando radio Stotį WCLE, nuo 2:00 iki 2:30 val. po pietų.

Kadangi ta stotis yra girdima per apie 300 mylių aplinkui, tas iššilmes girdės ir kitų kolonijų Lietuviai kurie negalės į iššilmes pri-
buti.

Susiraskit ant radio Clevelando stotį WCLE anksti prieš 2. valandą (WCLE yra 610 klc.)

Programas bus maždaug sekantis:

1. Star Spangled Banner
2. Lietuvos Himnas.
3. Kalba K. S. Karpiaus.
4. Beno muzika.
5. Kalba Mjr. S. Narušis
6. Kalba Clevelando Mayoras Burton.
7. Angliškai apie Kudirką — P. J. Žuris.
8. Kalba Lietuvos Konsulas Dauzvardis.
9. Maršas.

Lietuvos Himną grieš didelis Glenville High Mokyklos Benas (dudų orkestras).

Po pusvalandžio radio programo, Darželyje tęsis likusi numatyto programo dalis.

SVARBUS PASKUTINIAI PRANEŠIMAI

Kadangi radio stotis sutiko transliuoti iššilmių programą, todėl visi programo dalyviai privalo būti Darželyje anksčiau. To delei komisija pakeičia į Darželį važiavimo laiką:

Visas paradas automobiliais Darželin važiuos nuo Lietuvių salės kelios minutes prieš 1:30 val. po pietų.

Publika prašoma Darželyje rinktis nuo 1 v. ir pašaliniai neužimkite programo dalyviams paskirtų vietų, ir neužstokite perėjimo takų.

Delei radio transliacijos, programos nebus pavėluotas nei pusę minutes.

BANKETAS. Vakare, nuo 6 val., Lietuvių salėje (6835 Superior ave.) atsisbus banketas. Prasidės lygiai 6 val. Vietiniai ir kitų miestų svečiai rinkitės į Lietuvių salę tuoj po programo Darželyje, nes salė bus atdara visą popietį. Banketui bilietus kitų miestų svečiai galės gauti ir atvykę į Clevelandą.

Dr. Vinco Kudirkos Paminklo Komisija.

Bedarbiams Išleidžiama po Milijoną Savaitėje

Skačiuojama kad nuo Sauso mėnesio šymet Clevelando srityje bedarbių šelpimui buvo išduodama tiesioginiai po suvirš milijoną dolarių savaitėje. Tokių bedarbių kuriems pašalpos reikalinga buvo bendrai po apie 130,000 asmenų.

Paskirta 27 Milijonai Gatvių Darbams

Federalė valdžia užtvirtino skyrimą 27 milijonų dolarių sekancijų 12 mėnesių laikui dideliems miesto gatvių ir kelių taisymo darbams. Taigi prasidės vėl gatvių draskymas ir trukdymas laisvam važinėjimui.

Plieno Darbai Pakilo

Clevelande pradėjo smarkiau leisti darbus Otis Steel Co. ir Republic Steel Corp. dirbtuvės, kurios gavo daug naujų užsakymų. Tos kompanijos sako kad su jų naujais užsakymais nieko neturi pakilęs karo pavojus Europoje.

• UŽMUSTA 91. Iki šios savaitės pradžios, automobilių nelaimės šymet užmušta jau 91 asmuo. Pernai šiuo laiku tokių nelaimių skaičius buvo 172.

J. A. URBONAS, iš Dayton, Ohio, prisiuntė \$1.00 auką Clevelando Lietuvių Kultūriniam Darželiui. Tai yra jau ketinta p. Urbono auka Darželiui.

AMERIKOS LIET. PILIECIŲ KLUBE

Šį penktadienį, Rugsėjo 30, Klubo vakaruose Lietuvių salėje yra net keturių ir pusę dešimčių laimėjimų, bet šį kartą tos keturios dešimtys bus perskeltos pusiau, tai vietoje penkių traukimų bus devyni. Todėl nepraleiskime šio vakaro, ateikit, nes jums gali tekti vieną.

Klubo prez. P. P. Muliolis.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS

Pamokos pradiniam pramokti kalbėti, skaityti ir rašyti Angliškai. Taipgi aukštesnės Angliškos pamokos. Privatškas mokymas.

FRANCES ZVERINA
310 Citizens Bldg. CH. 4050

GAUKIT SAVO DRIVERS LICENSE

DABAR

COOPER'S GARAGE
6816 Superior Ave.

Parvažiavo iš Lietuvos

Jieva Baltrušaitienė, ir anūkė Lillian Brazytė, buvo išvažiavusios Lietuvon aplankyti savo brolius ir seserį ir apvažinėti visas svarbesnes vietas Lietuvoje. Daryvavo taip pat ir Tautinėje Olimpijadoje Kaune.

Ant savo motinėės kapo pastatė paminklą ir apvainikavo maldomis ir šv. Mišiomis.

Išbuvus keturis mėnesius, gryžo atgal į Ameriką. Gryždamos aplankė Paryžių, Prancuzijoje, ir svarbesnes vietas. Parvažiavo į New Yorką šeštadienį, Rugsėjo 24. Iš ten nuvažiavo į Waterbury, Conn., pas savo du brolius pasidalinti savo įspūdžiais apie Lietuvą.

Pabuvę ten porą dienų gryžo namon į Clevelandą pas savo vyrą ir šeimą.

Savo kelione abi yra labai patenkintos.

SVEČIAI. Juozas Wylksess vieši Clevelande, atvykęs iš Washingtono, kur jis dirba S. V. karo laivyno darbuose. Jis seniau gyveno ir darbavosi Clevelande.

Wylksess pasiliko Clevelande ilgesniam laikui, norėdamas dalyvauti Darželyje Dr. Kudirkos paminklo atidengimo iššilmėse.

Jis Chicago lankėsi Jurgis Rudelis, Margučio administracijos narys. Čia atvyko su savo motina ir dėdėmis Valatkais parodyti jiems Clevelando Lietuvių Darželį.

Jie buvo atvažiavę į laidotuves savo giminių, Carrollton, Ohio. Clevelandą apėjo ta pačią dieną.

Rudelis sakė kad į Darželio iššilmes rengiasi atvažiuoti ir Margučio Mperatorius Vanagaits.

Iš Ellwood City, Pa., lankėsi Dirvos skaitytojas Feliksas Stogas su savo šeima. Atvyko aplankyti p. Stogienės seserį Valincienę, kuri turėjo operaciją ir serga liginėje.

Apsilankė Lietuvių Darželyje ir Dirvos redakcijoje.

Iš Chicago, svečiuojasi čia Aleksandras Raižis, pas gimines Thomsonus, E. Clevelande.

Skaundai Pradeda Veikti

Ši savaitė yra reikšminga Clevelando Lietuvių gyvenime. Šią savaitę atidengiama Clevelando Lietuvių Darželyje Dr. Vinco Kudirkos paminklas ir kartu pradeda savo oficialų gyvavimą Dr. Vinco Kudirkos Skauntų Vėčių būrelis.

Tai jaunuoliai iš Lietuvos atvykę, čia gimę, kurie ten buvo skautais, sutraukę į savo būrį daugiau jaunimo. Jų planas yra ta darbą plėsti toliau.

Skaitykit šiamet numeryje "Skauntų Dali", kur plačiau paaiškinama apie jų tikslus.

GRYZO IŠ KELIONES

Trečiądienio vakare Clevelandą pasiekė Ona Karpinė ir Bronė Rasiulytė, kurios iš na-

Bronė Rasiulytė

mu išvažiavo Gegužės 9 dieną ir savo ilgoje kelionėje apvažiavo daug valstijų: Angliją, Daniją, Švediją, Lietuvą, Vilniją, Vokietiją, Belgiją, Prancuziją, ir gryžo per Montreal, Kanadą.

Jos turi didžiausių įdomybių apipaskoti. Karpinė kelionę į Lietuvą atliko antru kartą, bet p-lei Rasiulytei tai yra pirmutinė, nes ji Amerikoje gimė ir užsieniuose nevažinėjęs.

Bronė Rasiulytė dainuos Lietuvių Darželio programoje per WCLE radio šį sekmadienį, nuo 2 val. po pietų.

Karpinė tęs savo kelionės įspūdžius Dirvoje, Angliškoje ir Lietuviškoje kalbose.

Per Berliną ir Prancuziją keliavo tuo laiku kada Hitleris buvo pakėlęs pirmutinį smarkiausių savo reikalavimus čekijai ir Britams-Anglams.

LAISVAS ŽODIS

Laisvos minties visuomenė! Ketirtadienį, Spalių (Oct.) 6, nuo 7:30 val. vakare, Lietuvių salėje kalbės atvykęs iš Chicago H. Jagminas, A. L. L. E. K. draugijos centro pirmininkas. Įžanga į salę nemokama.

Nuo Dr. J. Šliupo laikų mūsų mieste neteko girdėti laisvamanių prakalbų. O tokių prakalbų juk labai reikėjo. Pabaigoje praeitų metų Chicagoje susiorganizavo Amerikos Lietuvių Laisvamanių Etinės Kultūros Draugija, kuri pasi-
ėmė test Dr. Jono Šliupo paliktą darbą. Tat šios draugijos pirmininkas H. Jagminas ir atvyksta į mūsų koloniją pasakyti laisvos idejos kalbą.

Prakalbas rengia ALEKD 6 kuopa. (Skelbimas)

Duok žmogui šviesą — jis pats atras sau kelią — kas platina Dirvą — tas platina apšvietą.

PHONE: ENdicott 4486

AMONGST OUR LITHUANIANS DEDICATION TO BE BROADCAST

This Sunday, Oct. 2nd at 2:00 p.m. the latest contribution to the most beautiful of Cultural Gardens will be made by the Dr. Vincas Kudirka Society of Cleveland.

This grand dedication will take place in the Lithuanian Cultural Garden, in Rockefeller Park. The unveiling, speeches and part of the singing and band music will be broadcasted over radio station — WCLE. The radio portion of the program will be a half hour period, commencing at 2:00 p.m. sharp!

Among the hundreds of out-of-town spectators and visitors will be two very special guests, Major Simanas Narušis, and his wife, of Kaunas, Lithuania. The Major will make a speech in behalf of his organization in Lithuania who is responsible for the bust of Dr. Kudirka. As mentioned last week it was this Officers Club in Lithuania that donated or presented the Cleveland Cultural Garden this very beautiful and majestic bust.

Other prominent guests for the dedication ceremonies are: Mayor Burton, mayor of the City of Cleveland, Mr. Dauzvardis, Consul of Chicago and other prominent public officials.

The program will be opened amid the beautiful flags and flowers decorating the Garden and vicinity. The bust of Dr. Kudirka, poet, author and composer of the Lithuanian National Anthem will be unveiled while the Glenville High School Band plays the Star Spangled Banner and the Lithuanian Anthem. This will be followed by a speech or address by the Committee chairman, Mr. K. S. Karpis, followed by more band music and an address by Major Narušis. Songs, are to be sung by Bernice Russell, just returned from Lithuania. The Hon. Burton, Mayor of Cleveland, and Hon. Dauzvardis and Mr. P. J. Žuris will all make short addresses in behalf of the event.

All civic minded Lithuanians desiring to contribute to the success and display of Lithuanian culture are requested to enter their cars in the parade. This parade of automobiles will start in the Lithuanian Hall vicinity, where gay-colored Lithuanian flags will be for sale, attach these to your cars and make this a mile long parade of Lithuanian civic activity. This parade will extend from the Lithuanian Hall to the Cultural Gardens in Rockefeller Park by way of Superior Avenue, commencing at 1:20 P. M. (American) Time.

Dancing and celebrating will then continue the activities at the Lithuanian Hall in the evening.

ENTERS NURSING FIELD

Cleveland Lithuanians add another name to the ever-growing list of young Lithuanian girls to enter hospitals, in preparation for becoming nurses. The latest young lady to select this profession as her life's work is Miss Marge Muliolis. She has just been admitted to St. John's Hospital where she will reside and study for the next six months, before coming home again for a brief vacation. Good luck to you, and may you persevere thru all the struggles encountered to become a doctor's assistant.

Už \$3 metuose pralinksminsit visą kaimą — išrašykite Dirvą saviškiams į Lietuvą.

ANOTHER PROKOP FOOTBALL PLAYER

One of our local paper newspapermen put the Prokop situation in a very jesting manner, saying: — "Don't look now, but there are Prokop boys enough at Cathedral Latin to last Coach Herb Eisele for another five years." What he has reference to is the fact that the Prokop family is still represented by two boys attending Cathedral Latin High School. The most recent addition is Walter, a 14-year old ninth grader who stands 6 feet and weighs 162 pounds. In addition to Walter we have Eddie, a junior who is the regular quarterback of the current eleven. Joe, as you will remember made the Prokop name famous last year at Latin, in fact so good that no less than 21 universities bid for his services. Joe finally wound up by attending Notre Dame, which eliminates him from local scholastics but Coach Eisele expects both his brothers to surpass him. Here's hoping.

FOR AKRONITES ONLY

IF you're an Akronite, read this carefully and be sure to remember what it says. If you're a non-Akronite read this anyway and see what you're going to miss.

On Saturday, October 8, Akron will inaugurate its fall season activities with a big concert and an equally big dance, at that good old place — Raymond St. Hall. And when I say big I really mean — B-I-G.

The entire program, the singers, the dancers, and all the other talent that will be presented for your entertainment has been imported from that great city of Cleveland. Even the dance orchestra has been obtained from the Great Lakes City so that all you waltzers, polkas and jitterbuggers can really go to town in big town style. So, remember to keep next Saturday, Oct. 8th an open date. Remember, also, that it has been quite some time since you've had an opportunity to associate with all you good friends of yesterday in that good old Lithuanian style.

Well here's your opportunity to begin anew, because everyone is planning to be there. Let's bring this so-called ghost-town back to life again. Remember its Oct. 8th at the RAYMOND ST. HALL, beginning at 6:00 P.M. and ending in the wee hours of morn.

"Dirvos" Redakcija priima ir talpina pranešimus apie vietinį Lietuvos judėjimą, draugijų susirinkimus, nemokamai. Pranešimai reikia priduoti arba paštu prisiųsti neveliau antradienio popietio.

Parsiduoda Namai

\$1200—5 kambariai, maudynė, sklepa, didelis lotas, arti Payne ir E. 49th Street.
\$2750—8 kambariai, maudynė, furmasas, slatė stogas; Hough E. 59 St. Reikia įnešti tik \$275 cash.
\$2750—9 kambariai, 2 šeimų, maudynė, furmasas, garadžiūs; St. Clair-E. 68 St. \$275 įnešimo.
\$3000—7 kambarių, maudynė, Holand furnace, slatė stogas; St. Clair-E. 82 St. Pusė įnešimo.
\$5300—10 kambarių, 2 šeimų, garadžiūs; šiaurėj nuo St. Clair ir E. 118 st. Kąstavo \$10,000; reikia parduoti išdaliniui turto. Neša \$80.

McKENNA

1383 E. 55 St. HE. 5282
Residence MU 4285

NEWS FROM LITHUANIA

NEW TOURISTS RESORTS

A commission composed of archaeologists, engineers and municipal representatives, who will examine historical places suitable for tourists to visit. First of all they will familiarize themselves with the present-day work being carried out at Dubingiai, the construction of the tourist houses, and the good ordering of the entire vicinity of Dubingiai. Subsequently they will proceed to Stelmuzė and decide what should be done there in the near future. The construction of tourist houses is also planned there. Thereafter they will visit other places, which it is proposed to prepare for tourist visits.

PROJECTED NEW HIGHWAYS

According to the ten year plan adopted by the Ministry of Communications in addition to the Žemaitija Highway, the construction of which will be completed by autumn this year, and the Aukštaitiai highway (Kaunas-Biržai), the construction of which will be finished next year, there is being projected an entire series of highways, which will link individual provincial centres. This year will be completed the survey, begun last year, for construction of the highway Kėdainiai-Siauliai.

Construction of this highway will begin next year. It will run thru Krakės, Grinkiškiai and Radviliškis. This year will start surveys for the highway sectors proposed to be built in the near future of the following: Radviliškis, Rozalimas, Panevėžys and Kėdainiai, Sėta, Ukmergė. In the summer of this year certain municipalities have already carried out surveys, i.e. the Sakiai district municipality proposes to carry out surveys for the highway Sakiai, Kiduliai, Jurbarkas; and the Utena municipality carried out the surveys for the highway Utena, Svedasai, Rokiškis. Thus next year especially active road building is anticipated.

INLAND AIR TRAFFIC

The Ministry of Communications recently placed an order with an English firm to deliver two passenger airplanes for inland air traffic. According to the agreement, the English firm was to deliver the planes by August, but because of their re-armament program delivery has been delayed until September.

These large planes are to seat seven persons. As soon as delivered was made these planes began flying twice daily between Kaunas-Palanga, in the forenoon and afternoon. Besides passengers, these planes are to carry mails and newspapers. — The air journey from Kaunas to Palanga will take about fifty or sixty minutes. Two pilots have already been assigned to this service. They have had considerable experience with the largest type Luft-Hansa airplanes, and are thoroughly competent airmen.

Reikia Jums ANGLIES?

UŽSISAKYKIT DABAR!

Geros rusišs anglis sulgys jusų pasirinkimo, pristatoma į namus greitai, kainos visai žemos. Užsakyti galite telefonu arba laišku.

Anna Pongonis

1076 East 78th Street
Telefonas ENdicott 2562

LITHUANIAN A. C. NEWS

BANG! The bowling season is about to open with a big strike, Sunday, Oct. 2nd at 1:30 P.M. at Coventry Alleys located at Coventry and Mayfield Rds. Six teams of men and about fifteen women swing into action. This is a great start of a new bowling league.

Everyone has a chance to finish in the running as it will be a handicap league. The first three games rolled Sunday will go far in determining the handicap of individual teams. Such stars as Al Samolis, John Young, Al Walukas, Joe Lapinskas, Stan Halaburda, Frank Samolis, Willie Norbert, Stanley Yochus, F. Komer and others will raise the curtain for the long awaited and planned Cleveland Lithuanian A.C. Bowling League with the ultimate goal — the National Lithuanian Bowling Congress in Detroit next spring.

The women are just starting out so no great feats are expected of them. Plenty of fun and competition is planned for them. A few more women bowlers are needed and any woman interested can see Miss Stella Ivinskis or leave their name and address at the Dirva office.

Basketball practice will start in earnest this coming week. No particular date is available at this time but information can be obtained from anyone of last year's participants or players. To date, 17 players have turned in their names for practice. Among them most of last season's stars are listed. Dr. Vito Kubilus, elected temporarily as coach, Joe Dubickas, Bill O'Braitis, Pete Miller and Elmer Mazeika are among those stars who will be present from last year. Among the newcomers, such names as John Young, Johnny Malokas, George Ketterver, Jack Gregg and Joe Ketterver stand out.

The newcomers are expected to give a good battle to all the above named for positions on the Inter-Lodge team. The club plans to sponsor three teams this season so no player will be left out. Any basketball players wishing for a tryout may leave their name and address at this office, or see any member of last year's squad.

The Club trophies will be on display this week at Brazis Bros. Tailor Store at 6905 Superior ave. This is a great collection and every Lithuanian will get a thrill in seeing it. This collection consists of eight beautiful team trophies, nine individual loving cup awards and one foul shooting individual award. That's a lot of trophies for a little more than a year and a half of competition.

The Club is holding a big Victory Dance, November 5th at the Lithuanian Hall in honor of the National Lithuanian Softball Champions. Basketball players will also be honored at this affair. The committee promises a big bite so leave that date open for the dance.

EVA'S Dry Cleaning

Senas Drapanas padarom kaip naujas, išvalom ir sutaisom.

EVA PETRAITIS

6702 Superior Ave.
CLEVELAND, OHIO

ANGLIS IR MALKOS

NELAUKIT — pirkit sau kurą — anglis ir malkas — dabar, nes DABAR kainos yra žemesnės negu bus žiemos metu — dabar gausit greitą patarnavimą — ir atėjus staigiems šalčiams, nereikės griebtis koki prastą kurą iš bent ko, ir paskui buti nepatenkintam.

K O M E R

Wood & Coal Company

(Lietuvis)

1409 East 92nd Street
Telef. Garf. 2921

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENE—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

Vežimai ligoniams pervežimui į ligonbučius. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE

ENdicott 1762

Dabar Jau Laikas

Pas mus rasit puikių naujų rudeninių Skrybėlių, Siutų, Marškinų ir Šiltų Apatinių

VYRAMS IR VAIKINAMS naujos Rudeninės SKRYBĖLĖS

visokių stilių ir spalvų
\$1.95 — \$2.95 — \$3.95

DYKAI Eagle Stamps su kožu pirkiniai už 10 centų ir aukščiau

Pas mus galite iškeisti savo Stampų knygeles į prekes.

THE KRAMER & REICH CO.

7002 Superior Ave.

Kampas Giddings Rd.

Specialis Išpardavimas
VYRIŠKI VILNONIAI

SIUTAI 19.50

su dvejom kelnėm.
Reguliariai verti \$25.00.

DYKAI